

ELŐFIZETÉS ÁRA:

Egész évre . . . 6 frt.
Félévre . . . 3 „
Negyedévre . . . 1 „, 50 kr.

Bérmentelen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

Kéziratok nem adhatók vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

A nyiltérben minden garmond sor díja 20 kr.

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLÉN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

HIRDETÉS DIJJA

Hivatalos hirdetéseknek:
Minden szó után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 30 kr.

Petitnél nagyobb, avagy diszkrétül vagy körzettel ellátott hirdetésekért termékek szerint minden négyzetcentim. után 3 kr. számítatik.

Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

A mi minden embernek kötelessége lenne.

(*) Mindenféle panaszokat hallani, hogy rossz idöket élünk. Nem csak a szegény munkásember elégedetlen, a ki máról holnapra él, de az iparos, a gazda, a hivatalnok, sőt még a tőkepezés is. A munkások panaszkodnak a csekély munkabérről, a hivatalnok a csekély fizetéséről, a termelő a csekély árakról, a tőkepezés a bizonytalanságáról és a csekély kamatokról.

Vajon igazolt-e ez az általános elégedetlenség: azt nem akarjuk e helyen kutatni. De még egy tényt emelünk ki, melyet közéletünk figyelmes szemlélője észrevehet. Azok a helyek, melyeken felesleges vagy fényűzési kiadások történnek, tömeges látogatásnak örvendenek. Beszerzünk olyan dolgokat, melyek nélkülözhetők vagy csak igen kevés hasznot hajtanak; olyan szórakozások meg élvezetek után járunk, melyek nagyon kétes értékűek és a legtöbb esetben vagyoni viszonyainkkal arányban nem állanak. Sokan megszerzik a nélkülözhetőt és nélkülözik a szükségest.

És ezekből folyik egy harmadik, mindenki részéről észlelhető jelenség, t. i. családainkról nem gondoskodunk kellő módon. Sok hivatalnok meghal, a nélkül, hogy családjának egyebet hagyja az özvegy és árvák sovány nyugdíjánál; a legtöbb magánhivatalnoknál még ez sincsen meg. Ügyvédök, orvosok, kereskedők, kik életükben tízezer vagy még több frtnyi évi jövedelemmel bírtak, meghalnak és családjukat, nejükét és gyermekeiket a legszomorúbb helyzetben, anyagi szükségben hagyják hátra.

Mig a munkaképes családapának ele-

gendő, sőt gazdag keresete volt, halála után családja a legszükségesebbnek híját szenvedni, bár azelőtt meg volt annak a módja, hogy a jövőről is gondoskodják: özvegyéről, tanuló fiáról, eladó leányairól. A legjobb eszközt erre, az életbiztosítás különböző neveit, fel nem használta, a biztosító társulatok és azok ügyvivőinek felszólításait figyelembe nem vette.

A ki biztosítást nem köt, veszedelmes szerencsejátékot üz, mert kockára teszi övének jólétét és jövőjét. Mert kétségen kívül áll, hogy a családfők korai halála számos családnak pótolhatatlan kárt okoz. Magyarországnak 17 $\frac{1}{2}$ millió lakosa közül évente körülbelül 3%, azaz közel 583.000 ember hal meg. Ezeknek harmadrésze, vagyis 194.000 különböző korban levő családapa, kik közül bizonyára csak igen kevesen voltak biztosítva. Ha mindegyikük átlagosan csak 2000 frtra lett volna is biztosítva, ilyképp minden évben 388 millió frtnyi biztosított tőke jutna az illető családoknak.

Van-e még egy olyan intézmény, mely hasonló szolgálatot tenne a közjólétnek? Az életbiztosítás révén nyerhető önszegedelmek tehát hathatósabb minden emberbaráti intézménynél. Mennyire gyarapodnék a közjólét, ha évente 388 millió forint öröklődne át! A gondolkozó olvasóra bizzuk, hogy a mondottakból folyó következményeket levonja.

A biztosító-társulatok mindenkinek hasznos szolgálatot tesznek. A ki nem tud tízezer forintra biztosítani: tegye legalább néhány ezer, vagy száz forintra. Kiki erejéhez képest.

Az egyes ember sokkal gyengébb, mintsem a vészhozó eseményekkel szembe tudna szállni, azért másokra támasz-

kodik, kiket hasonló balsors fenyeget s így megleli a támaszt és segedelmet, melyet senkitől sem várhat. Nyugalmat talál ebben a szövetkezésben, önbizalom ébred benne, vállalkozóvá lesz és megszerzi gazdasági viszonyainak javítására a szükséges föltételeket.

Nagy tévedés volna, ha azt hinnők, hogy az életbiztosítás formájában való takarékoskodás nem való a gazdag embernek. Miért biztosította magát III. Napoleon francia császár? Miért kötöttek magas összegekre életbiztosítást a leggazdagabb angol meg amerikai kereskedők és gyárosok? Amaz népének jó példát akart nyújtani, emezek pedig, az üzlet birodalmának fejedelmek, biztos menedéket akartak magoknak teremteni arra az esetre, ha üzleti vállalataik, a mint bizony gyakran gesesik, rossz eredménnyel végződnenek.

Csakis az életbiztosításnak minden rangú és módú emberek körében való elterjedése szünteti meg az élet sok baját, enyhíti a társadalmi ellentéteket és egyengeti egy — jobb jövőnek utjait.

De mire is akarjuk felhívni olvasóink figyelmét különösen, midőn az életbiztosítás nagy hasznáról beszélünk?

Az életbiztosításnak egy újabban keletkezett ágazata, mely már is izmos fejlettségnek örvend, a baleset alkalmára szóló biztosítás. Az életbiztosításnak ez az ágazata a mily ösmeretleu fogalom volt még csak egy évtized előtt is a magyar földön, ma már teljes népszerűségnek örvend, mert a benne rejlő nagy jótéteményt mindjobban felismer.

Épp ez a körülmény bírta reá a biztosító társulatokat, hogy most már kiterjesztették ezt az ágazatát az életbiztosításnak a községi alkalkalmazottak, illetve

hallánk Szerencsen, hogy az orosz ajándék² pusztítja Tokajt és Zemplénynek némely más helyeit is, de ezért csak jöttünk: de Patakon már bővebben hallván a' hirt, én is, Prof. Somosy is kéremk Szemerét, forduljon vissza; mit fogna tenni, ha bé eresztenék ugyan Ungvárho, de nem ki. — Szemere tehát más nap, azaz Junius 30. d. visszafordult. — En reggeli 9 kor már Ujhelyben valék. A' Vice Ispány³ akkor méne particuláris Gyűlésbe, melyet a' Nádor staféta által érkezett parancsa kívánt tartani. Bementem oda én is, de siettem látni feleségemet s gyermekeimet.

Más nap Ujhely be vala kerítve, 's én a' ki Ujhelyhez egy órányira lakom, de, már Abaujban,⁴ ha 24 órával később érkezém Pestről, haza nem bocsátattam volna. Hetekig voltam elszigetelve Ujhelytől 's a' postától, 's így az egész világtól. — Végre Aug. 10. d. a' cholera ide is áltasapott, 's az örök Abauj és Zemplény közt megszűntek. De halld mi történt Kassán, és így más helyeken.

Kassa egy csuda formájú fedeles szekeret csináltata, mellyen a' cholerasok az ispotályba vitessenek. A' szekér hasonlita ahhoz, mellyen a' kutyapeccér az agyon-sujtott ebeket ki szokta hordani, 's ezt még a' halál színére festették, a' mi még inkább támaszta borzadást. A' beteg nem akara elválni azoktól a' kiket szerete, sem ezek akarák a' magok kedveltjeiket talán utolsó napjaiban segédjek nélkül hagyni, s így közön-

² Vagyis a kolera, mely Oroszországból került hozzánk.

³ Dókus László.

⁴ Kis-Bányácska (ma Széphalom) akkor oda tartozott.

séges vala a neheztelés. — Egy arató leány hányni kezdte a mezőn. Azonnal érte jöve a bárka, s a szegény leányt vitte erővel. Az észre vette, hogy a szekérnek hátrafelé is van egy ajtaja. Megnyitá azt, s kicsuszott. Azonban a szekér megállta az Ispotály előtt; a ház emberei ki akarják emelni a beteget, s — oh csudák! csudája — az sehol nincs. A' buta néh ezt isteni intésnek tekintette. Tudta a leány, hogy atya vagy gazdája házában keresni fogják, s nem oda vonta meg magát, hanem valamely ismerőséhez; ott ki vetvén magából gyomra az epét, másnap egészenen méne haza. A nép ezt arra magyarázza hogy az ispotályban gyógyítás szükségtelen, sőt még rosszabbat vona ki a dologból, s morgani kezdte.

Kassának van egy *Lehoczki* nevű Chirurgusa, becsült ember egykor, most elméjében nem meg háborodott, hanem csak elgyengült. Ez megláta az ucán egy fiut, kit régolta lele a hideg. Ennek, a nélkül hogy a fiu, vagy szülei kérték volna, beadá a Bismuthot,⁵ s az iszonyu kinok közt meghala. Így járt 4 vagy 5 más beteg is. — A külvároson lakók most felcsodíték a Bäreza szomszéd faluban lakókat is, s bottal s vasvillával jönnek, verik, megszalasztják az Orvosokat. *Lehoczkit* csak egy vén assz. menté meg a bizonyos haláltól.

A rossz hir szárnyon kell. — Zemplény meghallván ezt, tovább ment. Terében egy commissáriust, ki Bismuth osztogatására vala rendelve, addig vertek, a mig azt vallá a mit ők akartak. Neki álltak tehát a' Patikárusnak, azt csaknem halálig verték el, mindenét a' pa-

⁵ Egy fehér pornak a patikai neve.

TÁRCA.

Kazinczy Ferenc utolsó levele.*

(Az 1831-iki koleráról és parasztlázadásról.)

Széphalom. Aug. 18. 1831.

Tisztelt kedves barátom! **

En és az enyéimek élünk, de melly idökbent! — Engedd festenem mik történnek itt. —

Összebeszélénk Szemere¹ és én, hogy Pestről együtt jöjünk; ő nem annyira dolgai miatt akara jönni Zemplénybe, Ungvárho, Szathmárba, mint egészségére nézve, melly tavaly a' nyári hónapokban tett utazás miatt igen sokat nyere; és azért hogy felesége' rokonait láthassa. Elhagyánk tehát Péczelt Június 12d.; 's Június 29'dikén értünk Patakra. Már az nap meg-

* Kazinczy Ferenc maga is ötöd — és nem negyed napra, mint Toldy Ferenc állítja — e levél írása után, u. m. aug. hó 23-án a kolera áldozata lett. Az imént közölt, Kis Jánoshoz szóló levelét, más, ugyanolyan tartalmu nyolc-tíz levéllel együtt, már özvegye adta póstára, mindenik levélhez papírszeleteket mellékelve, hogy t. i. K. F. aug. 23-án, kedden, meghalt. — Kis Jánoshoz Ujhelyből 1826. júl. 31-ről kelet levelében írja K. F.: „... nekem még husz esztendőig kellene élnem s ha erős természetem mit ígérhet magának, azt elhihetném” . . . B.

** Kis Jánoshoz, a tulajdonai vármegyék ág. ev. szuperintendenséhez szól. Itt mutatoba közöljük az „Adalékok” sajtó alatt levő októberi füzetéből, de meg azért is, hogy a ki többet tud a dologról, mint tudott akkor Kazinczy, tudomását, hallomását legyen szives közzélni, hogy az „Adalékok”-ban megörökíthessük.

¹ T. i. Szemere Pál.

szegődvényesek közül is mindazokra, a kik foglalkozásuk természeténél fogva, úgyszólván ki vannak téve az eshetőségeknek. Ezeknél a baleset ha csakugyan bekövetkezik és személyük testi épsége biztosítottan, nem csak ők maguk (a kisbírók, bakterek, éjjeli őrök, mezőkerülők, erdővédők stb.) hanem családbeli hozzátartozóik is évek hosszú során át, hogy ne mondjuk állandó terhet rónak nemcsak a községre magára, de azonfölül még a község háztartására is.

A f. é. szept. 28-ára egybehívott vármegyei közgyűlés tárgysorozatában van egy pont, mely az itt szelöztetett kérdés megoldására nyújt gyakorlati módozatot, hogy t. i. csekély havi (15 krnyi díj!) befizetésével szemben azoknak a baleset érte községi szolgáló és eselédembereknek teljes kárpótlásáról a biztosító társulat valóban elősmerésre méltó humanizmussal gondoskodik.

Az igen üdvös és életrevaló intézményt Bács-Bodrog és Torontál vármegyék már lelkesen fölkarolták. Hiszszük, hogy Zemplénben sem fogadják, sem a vármegye atyái, sem a járási, sem a községi helyhatóságok hidegen és közömbösen.

Hogy ez az új intézmény nálunk is fölvirágozzék: ez az, a mit a község érdekeit szívében hordozó minden embernek meg kellene tennie!

Az „Egy másik specialitás“ kérdéséhez.

Az igen tisztelt és általam nagyrabecsült szerkesztő urnak e cikke telt megjegyzése adta a tollat kezembe, mivel e megjegyzésből azt a következtetést kellett levonnom, hogy a cikkíróval mindenben egyetért, irányával, gondolkodásával, következtetéseivel, sőt a konkluzival is; már pedig az én igen tisztelt szerkesztő barátom, kinek ez ügyre vonatkozó elvei régóta ismereteseke előttem, igen sok megszívlelésre méltót találhatott ugyan benne, de „en bloc“ elfogadhatónak talán még sem mondhatná.

Vegyük az e cikkben elősoroltakat kissé bonckés alá és adjuk az igazságnak, a mi az igazságé.

Mint vélekedik az első specialitásról, az egyéni nézet, melyre nem reflektálok, már ugyanis eléggé szelöztetett, tehát: „requiescat.“

Magamévá teszem cikkírónak tett felajdulását a gyermekek megterheltségére nézve, sőt évek hosszú során át magam is küzdöttem ezen lelki éstesti gyötrések ellen, kárhoztattam azokat a visszaéléseket, melyek a zsenge gyermekek egészségét aláássák, de céltalanul, mivel a törvények és rendeletek nagy halmaza hézagos és nagy tért enged a „favor in iudice“ eszmének! De

tikában összetörték.⁶ A' Grof Szapáry Péterné Directorán⁷ kezdve az utolsó Ispánig minden Urasági Tisztelet elfogtak, megverték, zárva tartották. A Butkaiak az ott lakó Sz. bírót⁸ és Esküdtet⁹, mint mérgeosztogatókat megverve, megkötözve küldték Terebesre. Egy másik Főszbírot, Reviczky Jánost, és az én szerencsétlenségem¹⁰ még életben levő társának Szulyovszky Menyértnek már Szbíroságot viselt fiját Szulyovszky Jozsefet, ennek szépét és természeti leányát, a' Luth. Predikátort és feleségét vascorakor megtámadták¹¹, és őket mindnyájukat, számszerint 11-gyet, megölték, összekonzolták¹² Varannón egy jöttévéségeiről ismeretes özvegy Grof Forgácsné életben hagyták ugyan, de nem ütése nélkül, mindenétől megfosztották; az egyik paraszt, mert gyűrűje nehezen ment, azt tanácsolta, hogy szeljük el az ujját, de egy obsitos társa ezt nem engedte. Báró Meskó Antalné is megtámadták mindenét elvitték. Szeghy Imre Urnak tulajdon baesója (juhásza) mindkét szemét kiszúrta, Meskonéhoz vitték (a kettő közt legkisebb titkos ismeretség sem volt) hogy Meskoné lássa az ezen elkövetendő iszonyuságokat, és adjon ki mindent, azután Szeghyt a Mes-

⁶ Mi volt a neve annak a szerencsétlen patikárusnak?

⁷ Hát ennek?

⁸ Stépan Dánlelt.

⁹ Ki volt az az esküdt?

¹⁰ T. i. vallomásával Sz. M. keverte bajba és kerítette rabságba Kazinezyt.

¹¹ Mernyk községben, más elbeszélés szerint nem vascorakor, de korán reggel.

¹² Reviczky szbírot, a ki leakarván esendesíteni a lázadókat és az eltorlaszolt udvarházból minden ellenkezés dacára kiment, legelsőnek ütötték le s azután a legkigondoltabb kegyetlenséggel megcsönkítették. Magát Szulyovszky Jozsefet menekülés közben a saját inasa lölte le.

már az „Ezek után“ való következtetés nem felel meg a valóságnak, oly állítás, mely nem merített statisztikai adatokból; lehet ez egyéni nézet, mely engem és talán másokat sem győzhet meg oly könnyedén; de még a másik állítását — a magyar és héber tanításra vonatkozót — sem fogadhatom el — tapasztalásból merítve, mivel majdnem 30 évig voltam részint iskolaszéki tagja, részint pedig elnöke egy általánosan elismert, kitünő izr. elemi iskolának és mondhatom, hogy az az „előlről“ és „hátról“ a legkisebb befolyással sem volt, elsajátították tökéletesen a zengzetes magyar nyelvet, jó magyaros kiejtéssel, a „kabát“ csak „kabát“ maradt, valamint a többi is.

A héber tanítást illetőleg a zsidó vallás erre igen nagy súlyt fektet és, nézetem szerint, jogosan is, mivel ez alapja és oszlopa vallásának, ezt kultiválja több ezer év óta, ez volt örökké összefűző kapesa, mely elszórtágukban is képezte és jelezte együvértartozásukat, csak a módja, mely szerint még jelenleg is az orthodox községek tulnyomó részeiben kultiváltatik — a haladók táborában kitünően tanítanak és pedig magyar szellemben — nem felel meg a mai kor szellemnek, melynek legfőbb okát találok az 1871. évi 26915. számú ministeri rendeletben, melyben a felügyelettel kizárólagosan a rabbikat ruházta fel, kik közül vajmi kevesen tudnak magyarul, nagyon keveset dicsekedhetnek profán tudományuk tudásával, amiből önként folyik, hogy a héber tanítás képezi ezeknél a „conditio sine qua non“-t, a többivel mitsem gondolva, az „après moi de deluge“ elve szerint.

Az idézett sok rendelet értékére már fent reflektálva, még csak annyit teszek hozzá, hogy valamint ezek nem segítettek a bajokon, épp úgy a hírlapokban való szelöztetés nem fog segíteni; ez nem helyes sem palliativumnak, sem remediumnak, ez az akció legfeljebb reakciót szülhet, egyebet semmit; fordúljanak az illető hatóságokhoz, ezek kezében van a hatalom, ezek hivatvák ily destruáló visszaélések megszüntetéséről gondoskodni, eszközöket keresni, találni és szanálni.

A cikkíró konklúziót sem fogadhatom el, felfogásom szerint az arisztokrata, valamint a magyar ember azzá születik és az anyja tejével szívják be még jobban, mely kiirthatatlanná teszi, a neveltetés és a műveltség foka a hévmérők, hogy mily állást foglalhatnak el a társadalmi életben!

A zsidókból — idővel — a legjobb magyar hazafiak fognak válni, az újabb nemzedék meg fogja cáfolni az ellenkező nézeteket; a jelek, széles e hazánkban, arra mutatnak, hogy meg van bennük az akaraterő és az erre való törekvésük; erre vall már az e téren tett haladásuk ezen nagyon rövid korszak alatt; tessék párhuzamot vonni az e hazában lakta nemzetiségekkel és cáfolják meg állításomat!

Igazi és hű magyar hazafiakká lesznek, azért kezeskedni mernék; de engedjenek nekik elegendő időt „non datur saltus in natura“, a természet nem ismer ugrást! Nézzék csak meg a sok nagy műveltségű, a korszellem magaslatán álló fiatal rabbinemzedéket és vallják be, hogy az eddig elért siker óriási!

kóné szemei előtt szurdosták agyon. — A' Vice-Ispány mingyárt a Cholera kiütésekor elhagyá Ujhelyt, hol mindég lakik s' Szapárynének Velejtei üresen álló kastélyába vonta meg magát. Most hirt veve, hogy ellene is erő készül, Vissza akara Ujhelybe menni, de Abaujnak kerülve, hogy az idegen Megyében bátrabb legyen, s' Mihályi körül a' nép és szegényebb sorsu Nemesség elébe ment, elvette lovát, magát fenyegette, s meg nem engedte hogy a faluba belépjen. A' szántó földeken végig méné tehát Reviczkynek. Ugy járt ott is. Nem mervén menni az Országutján, kitért Toronyára s' ott sem eresztetett bē. Végre a' setétben bevergődheték Csörgőre s az ott quartélyozó kordon commendantánál hála meg, ki másnap katonai védelem alatt kísérteté, hogy bántása ne legyen, Ujhelyig.

Mint hogy a Terebesiek engedni a V. Ispánnak és az egészségére ügyelő Deputatioknak nem akartak, a Deputatio és a' V. Ispány katonákat kére. Azok jöttek Terebesre, de a nép vasvillákkal verte ki kezeikből a bajonetteket. A tiszte tehát tüzet adata.¹³ Látván a sokaság hogy hullnak társaik, elszélede. Mindenfelé fogdosák őket a' katonák, Széphalmon által már két ízben vitték a szerencsétleneket az ökrös szekereken Ujhelyi fogságokba. Sokan Terebesen tartatnak. A' Fő-Ispány¹⁴ Bisztra körül investigál.¹⁵ A' Statárium megérkezett.

A' gonoszok' primipulusai Tasnádi, Márczi, Vályi, Budaházi, Hegyiben lakó nemesek, fogva vannak. Társaik fogták el és beadták. Tegnap a' Kassai Püspökség Szent-Marján lakó emberei

¹³ Ezt részletesebben leirtuk mai számunk Külön-félék c. rovatában.

¹⁴ Malláth Antal gróf.

¹⁵ Nyomoz.

Tehát csak türelmet kérek. Türelmem rózsát terem!

Thomán Dávid dr.

Nyílt levél

Nagys. Nemes Lajos, kir. tanácsos tanfelügyelő úrhoz.

A polgárok érdeke: a „Haza“ érdeke! Legyen szabad szerény soraimmal, mint a polgári érdekek csekély, jelentéktelen harcosságának Nagyságod becses figyelmét mély tisztelettel egy pedagógikó-misszionális dologra felhívom.

Varannó városnak volt községi, a jelenben már állami elemi iskolája — hála a jó hírnévek mit magának 23 év óta szerzett — évről-évre mind-nagyobb látogatottságnak örvend. Községi volt jellege alatt nem vette oly szigoruan a felvehető tanulók számát s így ha érezhető is volt az ötödik tanító hiánya, a tanító személyzet megfeszített, fokozott szorgalommal, — ha talán a tanulók egészségére káros befolyással is — igyekezett a követelményeknek megfelelni. — Al-lamivá lévén az Utatításokhoz híven, a rendelkezésre álló tantermek méreteihez képest, csak 229 növendéket vehet fel; igen de a jelentkezők száma meghaladja a 300-at; a szülők, különösen a vidékiek nagyszáma, nagyon elkeseredett a miatt, hogy gyermekeit a „tanítók nem akarják felvenni“! Persze, az egyszerű embernek — vidékünkön leginkább iparos és földmivelő — hiába magyarázzuk, hogy ezért vagy azért nem lehet, nem szabad többet felvenni, ez az ő egyenes, őszinte eszejárása szerint csak: *szekatura*. Mi lesz ennek a következtése?

Az, hogy a vidéki tankötelesek nagyobb része „parlagon“ marad; mert vagy van a falujában iskola (ez azonban még nem emelkedett didaktikai szempontból teljes nivóra), vagy nincs iskola; mindkét esetben szinte kényszerülve van gyermekét városba adni; de elvitathatlan érdeme a varannai elemi iskolának, hogy már „jó hirneve“ is oka annak, hogy a vidéki szülők ehhez az iskolához ragaszkodnak; azonkívül minden szülő arra vágyik, hogy gyermeke a „faluja temetőjénél“ tovább menjen, mert városban mégis csak tanul, lát, hall. Magam valék közvetlenül szem- és fültanúja több esetben, midőn a vidéki szülők méltatlankodásuknak adtak szabad kifejezést azért, hogy gyermekeiket a f. évben a helybeli iskolába fel nem vették.

De e körülmény nemcsak az iskola, hanem a tanító-testületnek is ártalmára van; mert a szülők naivitásukban nem az iskolatermek hiányát, nem a törvény és ministeri rendelethez való szigorú — kötelességszerű — ragaszkodást, hanem igenis (fixa idea) az igazgató-tanító illetve (osztatlanul) a tanítótestületnek „képzelt“ önkényét látják, annyival inkább, mert eddig, míg az iskola „községi“ volt — a jelentkezők a lehetőségig mindnyájan felvétettek!

Terjeszti továbbá ez a körülmény az antiszemitizmus eszméjét is; mert izraelita vidéki polgártársainak — s ezek a vidéki iskolázottak legnagyobb része — gyermekeiket vallástürelmetlenségéből már azért is üldöztetve gondol-

Folytatás az I. mellékleten.

hozottak be Ujhelybe. Magokhoz kezdenek térni, s Terebes, Abara, sok egyéb helyek irva mutatják bé megbánásokat és engedelmességet fogadnak. A' mi nagy Gyűlésünk tehát elhalasztatik. Örvendek ennek: most nem jelenheték vala meg. Itt is hálnak az emberek. Két eselédem nekem is érzette a' baját s leginkább Lajos fiam¹⁶ a' cholerát elkapta, de feleségem mingyárt hozzá látott s a gyermek szerencsésen felgyógyult.

Ollelek tisztelettel. Az Isten tartson meg legörvendetesebb állapotban!

Patakon csak Kézy Mózes hala el Jul. 31 d. és senki egyéb a' Professorok közül. Ők Julius első napján szét ereszték az ifjuságot noha az examen Jul. 10 dikén ki vala rendelve, s ezt magoktól tevék, igen bölesen — A szegény Kézy régolta nem jó állapotban volt, s' éltét elkeseríté a szerencsétlen házasság. Ez nap Prof. Nyiryhez vala hiva, talán reggelire vagy ebédre másokkal. Nyiry mondja: Hála Istennek jobban leszünk, mert a mennykövek megtisztították a' levegőt; de esend lett hogy a' megholt sz. bíró Kaszner házát azonfelül hogy maga is meghala a choleraiban, a' mennykö megüté. Erre Kézy összerogyott; felloosolták. Ön erejével méné, haza. De ott ágyba esett s' estvéli 7 óraker kimult.

Magda él.¹⁷

Közlí: **Becske Bálint.**

¹⁶ Kazinezy Lajos szül. Széphalmon 1820-ban, az 1848/49-iki szabadságharcban tábornok. Haynau agyonlövete Aradon, 1849. okt. 25-én.

¹⁷ Talán ő is pataki professzor volt. Szerk.

ják, mert — a mint illetékes forrásból tudom, — a helybeli „Thalud Thora” iskolába csak az az izraelita vallású gyermek járhat, a ki a helybeli elemi iskolát látogatja; miután pedig az elemibe fel nem vehetik már gyermekét, üldözötten érzik magukat azért, mert gyermekeik így a „héber” iskolát nem látogathatják.

Végül nagyon árt ez a körülmény ezen az exponált vidéken a magyarosodásnak is, a menyében a falusi gyermek itten, a városban, magyar szót az iskola falain kívül is hall, holott a falujában a magyar szót legfeljebb csak az iskolában hallja! Pedig a magyar nyelv elsajátításával, szerény nézetem és tapasztalásom szerint, a hazaszeretet eszméje is beleplántálódik a gyermek zsenge szívébe és drága hazánknak ez okvetlenül javára válik!

Úgy tudom, hogy városunk iskolaszéke a mely — kalapemelve mondom — mint mindenkor úgy most is a közönség érdekeit melegen karolja fel, — emlékiratot intézett Nagyságodhoz ebben a tárgyban. En — habár csak mint az érdekelték hivatalos szószólója, de a közügynek hasznára óhajtván lenni — eszedem Nagyságod előtt:

Méltóztassék e soraim révén való háborgattatását a közügyek előrevitele iránt érzett eltitkolhatatlan vágyamnak betudni és oda hatni, hogy a varannai állami elemi iskolánál a hazaszeretet érzelmének, a magyarosodás eszméjének, a tudás elemeinek terjesztése és a közönség érdekeinek megóvása illetve kiszolgálása céljából az „ötödik” tanító alkalmazását és besztását, hathatós közbenjárására, a közoktatásügyi kormány teljesítse.

Kész szolgálja:

Guseó Ferenc
m. kir. adótiszt.

Vármegyei ügyek.

A megüresedett árvaszéki elnöki szék betöltése ügyében a következő sorokat vettük:

Tekintetes Bizottsági tag ur! A vármegye elvesztette egyikét a legbecsületesebb embereknek, de a hivatal embert kíván a meghalt helyett másat. — **Karsa Ferenc** érdemeit nem soroljuk, mert mindenki ismeri. — Az ő multja megérdemli a vármegyétől, hogy az ő nagyon rövid pár évére vele töltsen be azt a helyet, melyet mostanáig is már, sok éven át vezetett. — Válaszunk meg tehát árvaszéki elnöké **Karsa Ferenc** urat. — S.-A.-Ujhely, 1899. szeptember 17. Tisztelttel: Ambrózy Nándor sk., Bajusz József id. sk., Izsépi István sk., Szeghy Gyula sk., Szent-Györgyi Vilmos sk., Stépán Gábor sk. — Ugyanebben az ügyben **Lengyel Endre dr., Vass Imre és Ballagi Géza dr.** bizottsági tagok névalírásával a következő sorokat vettük: Tisztelt bizottsági tagtárs ur! Vármegyénk árvaszékének közszeretben és becsülésben állott elnöke **Horváth József**, hosszas betegeskedés után elhalt. — Ezen igen fontos, nagy felelősséggel járó diszes állás betöltésénél, a közérdek okvetlenül megkívánja, hogy kellő körültekintéssel az árva ügyek vezetésébe eddig is befolyt, az árva ügyeket, valamint az árvaszéki személyzetet ösmerő, tiszta multu, jellemes, munkaképes, szorgalmas, megbízható, tekintélyes, köztiszteletben és becsülésben álló férfi megnyerésére törekedjünk. — Alólirott bizottsági tagok ezen megüresedett tisztségre, miután a fentebb felsorolt tulajdonságokat **Karsa Ferenc** árvaszéki helyetteselnök ur személyében egyesülve látjuk; ki évek óta hiven, odaadásal, közmegelegedéssel vitte eddig is az elnöki teendőket, ki megvesztegethetlenségével és önállóságával mindenkiel szemben megvédte az árvák és gondnokoltak érdekeit, de hajthatatlan jelleme, munkaképessége és szorgalmával a jövőre nézve is kellő biztosítékot nyújt; ki ifju korában mint a 48/49. évi halhatatlan honvéd hadseregünk egyik kiváló vitéz tagja is kitűnt, de mint magas műveltségű igaz magyar ember és köztisztviselő, mindenkinek példányképp szolgálhat: mindezeknél a tulajdonainál fogva és azon indokból is, hogy az árva ügyek vezetésében a folytonosság meg ne szakítassék, a legmelegebben ajánljuk vármegyénk árvaszéki elnöki állására **Karsa Ferenc** árvaszéki helyetteselnök urat és egész bizalommal kérjük tisztelt bizottsági tagtárs urat, hogy megválasztásához ne csak szavazatával méltóztassék járulni, de saját körében szavazattal bíró ismerőseit az ügynek megnyerni sziveskedjék, hogy a közügy iránti buzgalmunk sikert érjen. — A becsületesebb munkát, képességet igyekezzünk tisztességes uton jutalmazni. Jóakaratu támogatását árva vagyunk stb. — Gálszécsen f. hó 22-én volt népes értekezlet, az elnöki szék és az avval kapcsolatosan megüresedhető hivatali állomások betöltése ügyében, erről a következő okiratot vettük: **Jegyzőkönyv.** Felvettett Gálszécsen, a gálszécsi járási t. bizottsági

tagjainak a megüresedett és választás utján betöltendő megyei tisztviselői állásokra való kijelölés tárgyában **Andrássy Géza gr.** és több biz. tag által összehívott és 1899. évi szept. hó 22-én megtartott értekezleten. — **Andrássy Géza gróf** megbízásából **Molnár Béla** bizottsági tag az értekezletet megnyitván, az összes jelen voltak egyhangu hozzájárulásával, az árvaszéki elnöki állásra **Nemthy József** gálszécsi főszolgabíróhoz hozza javaslatba s egyszersmind meleg szavakban emlékezik meg nevezett főszolgabíró urnak, a járás érdekében évek hosszú során át kifejtett ügybuzgó és odaadó működéséről; általános helyesléstől kisérve biztosítja a főszolgabíró a járásnak soha nem muló hálájáról és elismeréséről. — **Nemthy József** köszönő szavai után, elnöklő bizottsági tag meleg elismeréssel emlékezik meg a járásnak jelenleg hivatalban lévő szolgabírája **Somossy Sándornak** működéséről, aki jelenleg a megüresedett főszolgabírói állásra nem pályázik s midőn neki, eddig kifejtett működéséért, a járás elismerését kifejezi, biztosítja őt a jövőben a járás támogatásáról. — Az esetleg megüresedő főszolgabírói állásra **Fischer Lajos** bárót hozza javaslatba. — Az értekezlet ehhez egyhangulag hozzájárulva, határozatilag kimondja hogy körlevélben hozza tudomására a vármegye többi bizottsági tagjainak a járás ezen egyhangu kívánságát és őket ennek méltánylására felkéri. — Elhatározza továbbá az értekezlet, hogy ugy ezen jegyzőkönyvet, mint a körlevelet az értekezleten lévő minden bizottsági tag aláírja. Kmf. **Andrássy Tivadar gr., Andrássy Géza gr., Dienes István, Oravecz Sándor, Géczy István, Saxun Izidor, Szabó Zsigmond, Obláth Mór dr., Karezub Géza, Gáy János, Ihnatkó Emil, Koch Gábor, Stépán Pál, Szirmay Béla, Szladek Károly, Szemere Lajos, Görgey Pál, Malonyay Ferenc, Isépy Géza, Hiszem Kálmán, Szalay Béla, Klein Sámuel, Reismann Henrik, Mandel Pál, Horváth Hugó, Besseney István, Puczi János, Dörner Károly, Polyánszky Gyula, Vécsey Alfons br., Malcher Béla, Cseley Lajos, Vécsey Alajos br., Novák István dr., és Molnár Béla.** — Az értekezleten részt vett bizottsági tagok, kik **Nemthy József** főszolgabíró az árvaszéki elnöki állásra, **Fischer Lajos** báró bodrogközi h. főszolgabíró pedig a gálszécsi főszolgabírói állásra közakarattal jelölték, körlevelet bocsátottak ki az összes bizottsági tagokhoz, hogy őket a járás kívánságának megvalósításában támogassák. — **Mailáth József** gróf lapunk nyomtatása közben a következő sorokat juttatta szerkesztőségünkhöz: **Felhívás!** Ma vettem a gálszécsi járás bizottsági tagjainak a megüresedett és választás utján betöltendő vármegyei tisztviselői állásokra való kijelölés tárgyában összehívott és 1899. évi szeptember hó 22-én megtartott értekezletéből azon felhívását, hogy az esetleg megüresedő gálszécsi főszolgabírói állásra a bodrogközi járás is egyöntetűen **Fischer Lajos** báró h. főszolgabíró jelölje, illetőleg hogy őket ezen egyhangu kívánságuk keresztülvitelében támogassa. Hogy a Bodrogköz az ily kérdésekben egyértelműségét dokumentálja, van szeresem a t. bizottsági tag urat az iránt megkeresni, hogy az idő rövidsége miatt már hétfőn, szept. hó 25-én d. u. 2¹/₄ órakor a perbenyiki állomás mellett „Nyeesés” nevű helyiségben az e tárgyban megbeszélésre megjelenni sziveskedjék. Perbenyik, 1899. szeptember hó 23. Hazafias üdvözléssel: **Mailáth József gr.** — Pályázik még az elnökségre **Spilleberg Barna** árv. sz. ülnök is, kinek 32 évi szolgálata van a vármegyénél és így ő is bizvást reméli, hogy az ő szolgálati diszes múltjának egész bizalommal történő honorálásában iránta a szeptember 28-iki választó közgyűlés nem fog fukarkodni. Ha az elnökséget **Karsa Ferenc**, vagy **Spilleberg B.** nyerné el, az ekként megüresedő ülnökségre **Bajusz József** árva sz. jegyző pályázik egyedül, — ha azonban a másik föltevés jön létre, hogy t. i. **Nemthy József** gálszécsi főszolgabíró nyeri el az elnökséget, abban az esetben a megüresedő főszolgabírói szék elfoglalásáért **Fischer Lajos br.,** a bodrogközi j. helyettes főszolgabírája, **Nemes Sándor**, az ujhelyi és **Császár Pál** a tokaji j. szolgabírája mérik össze népszerűségeiket, — a megüresedő szolgabírói állásra azután **Bajusz Andor** végzett jogász és **Bárczy Gusztáv** köziz. gyak. h. szolgabíró pályáznak. — Az ujonnan rendszeresített második tiszti alügyései hivatalért **Szirmay István dr.** és **Tátray Dezső dr.** ügyvédök pártjai fogják egymással megvívni az alkotmányos harcot. — Mint már a fentebbi pártállásokból is láthatjuk a szept. 28-iki vármegyei közgyűlés igen mozgalmasnak igézkedik, zajos is lesz s minden bizonynyal be fog illeni egy kisebbszere restaurációnak!

Új szolgabírói állás. A szerencsi járásba rendszeresített második szolgabírói állásra ez ideig egyedül **Malonyay Tamás** h. szolgabíró pályázott s így megválasztása a szept. 28-iki közgyűlésen valószínű, hogy egyhangu lesz.

Állami anyakönyvi statisztika. A satoralja-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál 1899. szept. 16-tól — szept. 24-ig a) házasságot kötött: — pár; b) kihirdettetett: 5 egyén; c) születési anyakönyvi bejegyzés volt: 21 esetben, d) elhalálozott: 15 egyén.

Hírek a nagyvilágból.

Az orosz cári pár f. hó 20-án Kielben két napot töltött **Henrik** porosz herceg feleségénél.

Dreyfus kapitány kegyelmet kapott. **Loubet** elnök, indítva a francia kormány közbenjárásától, kinek a „kimélet és feledés vezetése” lépteit, **Dreyfus**-nak megkegyelmezett. **Dreyfus**, felesége és családja kíséretében, f. hó 21-én már el is utazott **Rennes**-ből déli Fránciaországba, **Carpentras**-ba, a hol sógora nyaralójában élvezi öt évi fogságbüntetés után visszanyert szabadságát és reméli megrendült egészségének helyreállítását.

Prága érseke Schrebanszky Leó báró olmtüzi kanonok személyében kineveztetett.

A szerb merénylő, Knezevics, a ki **Milán** volt király élete ellen tört, halálra ítéltetett.

Hírek az országból.

Öfelsége a király Hegedüs Sándor dr. kereskedelemügyi és **Plósz Sándor** dr. igazságügyi kir. minisztereket a valóságos belső titkos tanácsosi címmel és nagyméltósággal tüntette ki.

Ferdinánd bolgár fejedelem **Tátrafűreden** üdül családjában.

Jókai Mór dr. esküvője. A magyar költők királya az ország legünnepeltebb nevét adta ajándékba házassági frigyben **Gross Bella** kisasszonynak, egy bájos, ifju barna lánynak, a ki a nyáron a budai szinkörben játszott s tragikának készült. A meglepő frigy akkor szövődött, mikor a kisasszony **Jókainak** a **Petőfi**-ünneper irt „Apotheozis”-át szavalta a budai szinkörben, szeretreméltóságával meghódította a nagy költőt, ki f. hó 15-én egész esendben tartotta me vele esküvőjét, mely után az új pár **Velence**be utazott.

Hock János orsz. képviselő, a szó művésze, a ki mint hitszónok a székes főváros közönségét is elbájolta, **Budapest**en a 10-ik kerület plébánosává választott.

Az EMKE, vagyis az „Erdélyi magyar közművelődési egyesület” szeptember 17-én **Gyulafehérváron** tartotta sorrend szerint most már XV. közgyűlését. A közgyűlésen **Mailáth Gusztáv Károly**, erdélyi rk. püspök, gyönyörű és hatásos beszédben mondott apothozist elhunyt **Erzsébet** királynékról.

A Duna romboló árja az egész **Csalóköz** s azon kívül **Győrszigeten** is a töltésekkel védett 20—25 ezer holdnyi területet elárasztotta. **Budapest**en, hol a „**Margitsziget**” legnagyobb része már a víz alatt áll, ugyszintén az egész alsó folyamszakasz mentén perceről percre növekedik a veszedelem.

Várkonyi István, a tavalyi szocialista mozgalom révén hirhedtté vált szocialista-
apostol, f. évi októb. 3-án szabadul ki fogságából. Ha még kisebb jelentőségű póre is befejezést nyer, szándéka családjával együtt **Svájcha** kiköltözödni.

Különlék.

Végtségesség. **Horváth József** árvaszéki elnöknek ma egy hete delután fél négy órakor végbement temetésén a részvét impozáns udon nyilvánult. A vármegye székháza első udvarát, a hol diszes ravatalon a koszoruktól borított szep érekeporsó nyugodott, rendkívül nagy számu uri közönség lepte el, míg az urhölgyek és **Horváth Vince**, a megboldogultnak testvérbátya és ennek leánya, a ravatal körül foglaltak helyet. A koporsóra tett koszoruk közül különösebben **Zemplén-vármegye** és a vármegyei árvaszék szép koszorui tüntek ki, nehézselyem szalagjaikon a következő felirással az előbbin: „Igaz szeretete és tisztelete jeléül”, az utóbbin: „Szeretett elnökének”. Testvérenek, **Horváth Vince** koszorujának szalagján a következő felírás volt: „A szív vérzik de nem feled — Kedves öcsém isten veled!” — A temetésen résztvettek: az árvaszék, a vármegye tisztviselői, ezek között a főszolgabírák csaknem teljes számában, **Molnár István** főispán, **Matolai Etele** alispán, **Dókus Gyula** főjegyző, **Székely Elek** polgármester a város tisztkarával, **Payzssoss Andor** ny. árvaszéki elnök, **Mailáth József gr.**, **Dókus Ernő** orsz. képviselő, **Hlavathy József** kir. főügyész helyettes és a jó barátok és tisztelők nagy serege ugy a városból, mint az egész vár-

megyéből. A temetésnek egészen egyszerű szer-
tartását két káplánjával Katinszky Géza r. k. ple-
bános végezte; majd, a daloskörnek megható
gyászzenéje után, az árvaszék tagjai a díszes
halottas kocsira emelték a koporsót és megin-
dult az impozáns gyászmenet a római katolikus
temetőbe, hol a szokásos szertartás és ismét
a daloskör éneke után elföldelték a koporsót,
a melyben egy nem muló emlékeztető nemes-
keblű igaz férfiú hamvai nyugosznak. Áldásunk
emlékére!

Szintársulatunk szervezete. Alább
közöljük Kunhegyi Miklós színházigazgató előleges
színházi jelentését, melyből a névsort és mű-
sorsort tudjuk meg. Megismerjük e jelentésből, egye-
lőre névszerint, a társulat tagjait. Maga a szer-
vezés egy teljes és első r. társulat összessége s
úgy ez, mint a gazdag műsor, az igazgató tö-
rekvését és áldozatkészségét igazolják. Első eset,
hogy igazgató direkté nekünk szervezkedjék s
hogy ezuttal, néhány előkelő szomszédvárossal
szövetkezve, első r. téli állomással leszünk, első
sorban a Kunhegyi érdeme lesz, a ki bizalommal
és bátorsággal jó közénk. Újból hangoztatjuk,
hogy ismert rokonszenvünk a magyar színé-
szethez ezuttal is tért talál e lapok hasáb-
jain s bizonynyal mi leszünk legjobb barátai
az igazgatónak, ha nemes, igaz törekvést látunk
benné s látni fogjuk azt, hogy a kezébe kapott
zászlót diadallal fogja lengetni. Igaz, nehéz felad-
atra vállalkozott. Exponált állomások ezek a
mi felvidéki városaink. Anyagi helyzete a la-
kosság nagyobb részének nem áll arányban
műveltségével. Viszont azonban lelkesedni ké-
pes s áldozni is — az érdemesért. Fialat, tö-
rekvő igazgató Kunhegyi Miklós. A mennyire
eddig ismerjük, sok szép szolgálatot tett a szí-
nészetnek. Öt éves igazgatása alatt két nagyobb
állandó színháznak volt az igazgatója. Működés-
éről sok szívet olvastunk. Nincs okunk tehát
félteni üdvös munkája közben. Ohajtjuk, hogy
az általa felvetett s ma már utnak induló eszme,
simán haladjon s göröngybe ne ütközzék. A
felvidéknek minden hazafias és kulturális moz-
galma igaz barátja talál bennünk s épp ezért
lelkemet üdvözöljük e fontos színházi momen-
tumot. A mint értesültünk a szövetkezethez ed-
digelő Ujhely, Munkács, Ungvár és Beregszász
városok csatlakoztak. Ugy véljük, hogy M.-Szi-
get és Nyiregyháza csatlakozásával, egész esz-
tendőre lesz ellátva a kerület állomásokkal. —
Az előleges színházi jelentés így szól: „Tiszte-
lettel jelentem Sátoralja-Ujhely város és vidéke
nagyrabecsült közönségének, hogy teljes szer-
vezetű szintársulattal s zenekarommal elő-
adásaim sorozatát a városi színházban 1899. évi
október hó 7-én a „Citerás” operettel megkezdem.
Névsor. I. Műszaki személyzet: Kunhegyi Mik-
lós, igazgató és rendező. Bárdy Lajos rendező.
Fábián László, titkár. Arnyai Károly, ügyelő
és könyvtárnok. Igmándi Ferenc, színházi festő.
Krecsányi Flóra sugó Nagy József, szertáros
és színlaposztó (két segéddel). Vas Armin, ru-
határos. Jakab József, disztó és szereposztó. 9
tagu zenekar. II. Működő személyzet: Nők:
Thury Mariska, operet-, szubret és népszínmű,
Szláma Vilma operet-, koloratur és népszínmű
énekesnő. Kunhegyiné Bella, naiva és énekesnő.
Rápolthy Katinka, fiatal hősnő és szende szí-
nész. Kálmán Margit, szende és társalgó szí-
nész. Gergely Anna, vigjátéki szende. Szelényi
Emilia, komika és anyaszínész. Szelényi
Ilonka, segédénekesnő. Bárdyné Anna, társalgó
és anyaszínész. Daczó Vilma, Kertész Etel,
Nagy Gizi, Réthi Anna, Kövesi Etel, Sáska
Ilona segédénekesnők és karnők. Férfiak: Kun-
hegyi Miklós, kedélyes apa és komikus. Bárdy
Lajos, hősszerű és jellemű színész. Fábián
László, jellem és apaszínész. Viola József,
bariton énekes. Szabó Pál, tenor énekes. Tihanyi
Ferenc, bonviván és szalonszínész. Mihályi Pál,
fiatal szerelmes és sihederszínész. Juhász Pál,
operet, buffó és komikus. Igmándi Ferenc, ko-
mikus. Arnyai Károly, Endrődi Jenő, Keresz-
tesi Géza, Terényi Károly, Várkonyi Imre, Ve-
tési Dani, segédénekesek és kardalok. Műsor:
Arany kakas, Aranylakodalom, Bohém világ,
Brigitta hozomány, Bánk-bán, Bukow, Cigány-
szerelem, Coullisset úr, Deborah, Dr. Szeleburdi,
Egy nap a paradicsomban, Feri kisasszony, Fe-
gyenc milliója, Fekete rigó, Fatinitza, Fekete
vér, Gyurkovics lányok, Gésák, Görög rabszolga,
Helyettes, Harang. Hálókocsik ellenőre, Három-
láb kapitánya, Hadak útja, Két taesko, Királynő
dragonyosa, Katonák, Kis herceg, Mária bátyja,
40 éves kis leány, Örült vagy szent, Öreg, Or-
feusz a pokolban, Otthon, Pepita, Rika, Rózsá-
színi levelek, Szulamit, Szerelmek iskolája, Sza-
pári Péter, Teknősbéka stb. stb. Bérlet feltételek
30 előadásra: Középpáholy: 100 frt, Oldalpáholy
75 frt, I. r. ülőhely: 54 frt, II. r. ülőhely: 18 frt,
Bérelni lehet az igazgatónál s Fábián László
titkárnál. A nagyrabecsült közönség szíves tá-
mogatását kéri S.-A.-Ujhely, 1899. szeptember
20-án. Hódolattal: Kunhegyi Miklós, az „Eszak-
keleti szövetkezet” igazgatója.

— **685 év előtt.** Sajátságos összetalál-
kozása az eseményeknek — írja a kassai „Pan-

nonia” — hogy 1899. szeptember 28-án fog meg-
nyitni a kassai nemzeti színház és pedig
Katon Józsefnek remek drámájával a „Bánk-
bán”-nal, s épp 685 esztendő előtt, azaz 1214.
szeptember 28-án történt, hogy Bánk-bán, Ma-
gyarország nádora meggyilkolta Gertrúd király-
nét, II. Endre király feleségét, a kinek a szíve
a leleszi premontrei apátság templomában van
eltemetve, a mi megerősíti azt a feltevést, hogy
Bánk-bán Leleszen hajtotta végre ezt a rémes
tettet, a hol a királyné, talán férje, a Galieziá-
ból visszatérő király elé utazva, pihenőt tartott.
A midőn szeptember 28-ra tüzték ki „Bánk-
bán”-t, bizonyosan nem gondoltak erre a törté-
neti nevezetes évfordulóra.

— **Koronaérték-számítás.** A jövő 1900
év jan. 1-től a koronaérték kötelező számítása lép
életbe. A pénzügyminiszter rendeletig utasította
az adóhivatalokat, hogy január hó 1-től kezdve
a bevételeket és kiadásokat koronaértékben ve-
zessék.

— **Bünrónika.** A páczini esendőrség, a
Kövesd környékén tanyázó kóbor cigányok el-
len különféle lopások miatt folytatott nyomozá-
sában, egyik bodrogközi községben, egy
orgazdára talált, a kinek házában eldugottan
temérdek ékszert, u. m. arany gyűrűket, (ezek
közül több gyémántkővel) aranyláncot, női arany-
órát, aranyékszereket, drága selyemkendőket ta-
láltak. Ma még nincs kipuhatolva, hogy ezek
az értéktárgyak honnan valók, azonban előre-
láthatóan sok nagyobb szabású büntetést fog eb-
ből a dologból kiderülni, a mit a rakoncátlan
és veszedelmes kóbor cigányok követtek el.

— **Redőri hírek.** A múlt héten Pohlot
Borka ruda-bányáskai rovott multu cigányasz-
szonyt épp akkor csípték nyakon, a midőn éj-
nek idején egy kamarában lopni akart. Beki-
sérték a rendőrségre. — A rendőrkapitányság a
mult héten nyolc foglalkozás nélkül csavargót
toloncolt illetőségi községébe, és pedig többnyire
Galieziába.

— **Csendélet Homonnán.** Alkalmi tudó-
sitónk írja: Napirenden vannak nálunk a be-
töréses lopások. Azóta, hogy megfúrták az adó-
hivatal Wertheim-kasszáját, egymásután a Pápay
Pál, az özv. Sorné úzleteit, továbbá a Geiger
Simon koreszmáját és Zelenák Gyula magán la-
kását törték fel; most végül (?) az özv. Glück
Ignác né pinceboltját törték fel. A Drugethek
ősi fészéknek, Homonnának, talán elég is volna
már ennyi 1899-re, — úgy hiszem, hogy Dur-
csinszky Gyula, buzgó rendőrtanácsosunk sem
gondolkozik különben, miután nagy fáradtsággal
kinyomozta a tettest Gőnczi Lajoska 17 éves
dilettáns lakatossegéd és tényleges csavargó
személyében. A legutolsó lopás f. hó 17-én éj-
jel történt, de tekintettel a lopott összeg csekély-
ségére (mindössze potom 20 ft. volt) a nagyremé-
nyű betörő azt még ugyanazon az éjjelen el-
dorbézolta. — Nagy faggatás után tettét beo-
mervén az ípszté átkisérték a kir. járásbíró-
sághoz. De mekkorát kellett bámulnunk, mikor a
nagyjövőjú esetet már aznap d. u. kint lát-
tuk, a mint hegykén cigarettázva a kirakatokat
nézegette s talán egy újabb stikli elkövetésé-
nek tervét forgatta koponyájában. Szóval nek-
ünk úgy tetszik, hogy majd (!) megidézük Uj-
helybe a kir. törvényszékhez, addig azonban
lophat tovább szabadon, legfellegb is jegyző-
könyveket vesznek majd fel vele. Szegény ho-
monnai kereskedők! W. M.

— **Uj váltó-úrlapok.** Szeptember 30-án
tul a jelenleg forgalomban lévő váltó-úrlapok ki-
vonatnak a forgalomból. Október 1-től új kor-
naértékű váltó-úrlapok hozatnak forgalomba
és ez időn túl a régi blanketákra kiállított
váltók bélyegteleneknek fognak tekintetni.

— **Öngyilkosság.** Katkó István Ujhely-
ben lakó, nős, családos ács, Bodzás-Ujlakon, ahol
többet magával dolgozott f. hó 21-én a köz-
ségébe felreaso helyén felakasztotta magát.
Mire észrevették, meg volt halva. Tettének oka
előttünk ismeretlen.

— **Gombamergezés.** A minap történt,
hogy Hornyák János ujhelyi napszámos fele-
sége az erdőben gombát szedett s azt főzte meg va-
sorára. Kevéssel azután, hogy a gombát elfogyasz-
tották, a férj, a feleség és két gyermekük rosszul
lettek, erős hányás ingerre és göresök fogták el
őket. A gyorsan előhívott Szepesi Arnold és
Stern városi orvosok a megmérgeztetteket, az
első segítség után, kórházba szállították, a
hol a család, a 10 éves fiúgyermek kivételével,
a ki most is súlyos beteg, a veszedelmen túl van.

— **Helyreigazítás.** A nagymihályi róm.
katolikus templomban kiosztott tót szövegi ké-
pekről lapunk ma egy hetes számában tett em-
lítést levelezzünk. Most a tót szövegű képek egy
példányát is beküldvén szerkesztőségünkhez,
kéri a „Zemplén” mult számában tévesen szedett
közleményt helyreigazítani, annyiból, hogy ezek
az Erzsébet-képek nem a rekviem napján, ha-
rem az azt megelőző vasárnap, vagyis szeptem-
ber 10-én osztattak ki, — a mi egyébként
a dolog lényegén, hogy t. i. tót szöveggel
osztattak szét, mit sem változtat.

— **Halálozás.** Teljes részvétellel értesül-
tünk és hozzuk köztudomásra, hogy Győry Béla
n.-azari körjegyző neje f. hó 20-án d. u. fél 2
órákor meghalt. Temetése folyó hó 22-én a reg-
gel 8 órákor tartott gyászos istentisztelet után
ment végbe általános részvét közt.

— **A forgópisztoly áldozata.** Szeren-
esen, f. hó 21-én a déli órákban Janiga Vince
szerencsi jegyző oly szerencsétlenül tisztogatta
forgópisztolyát, hogy kezében elsült s a golyó
balhalantékán fejébe furódott. Életbenmaradásá-
hoz alig van remény. r. l.

— **Iskolaszenteselés Kis-Azarban.** A
Bernáthok és Dókusok hazájában, a felső-zem-
pléni ev. ref. egyházmegye földén, hol minden,
még a legkisebb fűszál s virág is vallásszere-
tettről és honfiumi szerelemről susog, beszél, hol
egy 35 egyházat számláló több számra is te-
kintélyes hitfelekezet, nemzetiségek közé ékelt
traktus élén, csupán a lelki olthatatlan tüztől
táplálva, nem lankadó erélyvel tartja a kor-
mánygyeplőt kezében egy minden ízében pro-
testáns pap, Sárkány Imre ev. ref. esperes:
csak ott történhetnek olyan csodák, hogy egy
számra alig 20 családot kitevő egyházaeska, a
kor szellemének megfelelő, díszes nagy iskolát
és uri módon ellátott tanítói lakosztályt emel,
mint a kis-azari, melynek felszentelése folyó hó
17-én ment végbe. — Nagy halottja volt épp
ekkor a tekintetes vármegyének. Ut kellett a
vármegyei központban szép emlékéhez méltóan
elkísérni az örök enyészet országába. Ez okból
az egyházmegye ott székelő kir. tan. tanfel-
ügyelője s meghívott több vezérferfia el nem
jöhetett az ünnepre; mégis, bár a szomorkodó
idő mindig esőre állott s csak féldél felé kezdett
derülni: mégis díszes közönség gyűlt a tem-
plomba és iskolába. Ott voltak mindkét helyen,
s a Péter Mihály ref. lelkész adta közébédén
is, Dienes István helybeli földbirtokos és két
leánya Rózsika és Mariska, özvegy Horváth
Pálné, özv. Holzer Lajosné, Horkay Bertalan és
Hutka József nejeikkel, Hajzer Endre hardiesai
lelkész leányaival, Erzsikével és Ilonkával, Ba-
barék Dániel n.-ráskai lelkész nejevel, Dezső
Juliska, abarai tanítónő, Sárkány Imre esperes,
Schwartz Ignác dr. körorvos, Juhász Pál köz-
gyám, id. Berecz Károly a-bereczkii, Mizsák
Péter gálszécsi, Tóth Lajos a.-kemencei, Ma-
rikovszky Béla hardiesai, ifj. Berecz Károly hely-
beli tanító és Szenczy Gusztáv egyh. gondnok. —
A templomban Hutka József e. megyei főjegyző
mondott alkalmi egyh. szónoklatot, mely alaki
és tartalmi tekintetben, az előadás tökéletessé-
gében messze tulszárnyalja mindazokat az orá-
ciókat, melyeket ily alkalmakkor hallottunk.
Hát még, midőn a népoktatás számára emelt
iskola tantermben Sárkány Imre esperes ez
alkalomra irt a hazaszeretettől áradó imáját
a lelkes főpásztornak utána mondtuk: könyvek
csillámlottak fel a szemekben s föllelkesülten,
az ifju új tanító után oly hévvel énekeltük a
Szózatot, mint ha mink magunk is mind meg-
ifjodtunk volna. — Következett az ebéd. Itt
Hutka József egyh. megyei főjegyző emelkedett
fel elsőnek, kiemelvén érdemeit, kiemelvén a
helybeli lelkésznek az egyház és iskola rendbe-
hozása körül buzgó tevékenységét: ebben hü-
társát Szenczy Gusztáv gondnokot méltányolva,
éltette őket. — Ezután Péter Mihály lelkész
szólt, poharát emelvén köszöntő Sárkány Imre
esperest, mint a kinek köszönhető, hogy lelkes,
kitartó támogatásával egyházak, iskolák foly-
vást emelkednek s virulnak. — Sárkány Imre
esperes Dienes István helybeli földbirtokos kö-
szöntő fel, adózván neki szabadelvűségének az
elismerés és köszönet ragyogó, ékes szavaival,
a miért r. kat. létére az ünnepség fényét emelni,
viruló szép leányával megjelent. — Majd felállt
ismét a nt. esperes s id. Berecz Károly alsó-
bereczkii tanítót, mint olyat méltatta, ki a tan-
ügy iránt érzett igaz meleg szeretetét azzal is
kimutatta, hogy fiait mind a néptanítói pályára
adta, antcipálván a nt. esperes egyh. m. szá-
mára mind a három fiut. — Berecz Károly kö-
nyekig meghatva felelt a magas elismerésért s
hálával adózván, az esperest mint olyan egyházi
vezérferfiut éltette, kinek lelkesítő példája s el-
ismerése alatt a közmunkásnak csüggedni nem
lehet. — Schwartz Ignác dr. körorvos a népta-
nitókért ivott s oly remekül, hogy mindenkit elra-
gadott böleselkedő beszédével. — Végül még egy-
szer Berecz K. a nőket, különösen a kedves
háziasszonyt köszöntötte föl. — De — elisme-
rést az érdemnek — hat évvel ezelőtt a f.-zem-
pléni egyh. megye azt határozta, hogy a pusztu-
lás szélén álló k.-azari egyház vagy államo-
sítsa iskoláját, vagy szervezzen előkönyörgő
tanítói állást. Temploma, tornya, iskolája düllő-
fölen, agyonütéssel fenyegetvén a felé közelítő
halandót, koresma és hodályhoz hasonlítottak;
a tanítólakásban egy zsellér fészkel. Egyház,
iskola régi időkben gyűjtött pénzei kamatra
voltak ugyan kiadva, de azok után senki ka-
matot nem fizetett s már-már az a nézet kapott
lábra, hogy már a tőkét sem kéne visszafizetni.
Ekkor jött Péter Mihály lelkészül K.-Azarba,
tanító sem volt, maga tanított s látván a régi,
Folytatás a II. mellékleten.

buzgó családoktól alapított egyház pusztulását, sirt, mint Máriusz Kartágó romjain... Es most, templom, iskola, papi és tanítói lak, mint fény, hamvaiból pompásan kikelve, hirdeti, hogy egy ifjú, böles lelkész mire képes? ... 800 ftból a templomot, 1300 ftból az iskolát, 500 ftból a paplakot állították fel; a templom kerítése 200 ftba került. Ezt mind a Péter apostoli buzgalma teremtette elő! Tartsa meg hát őt a Gondviselés. Vigye tovább nyereségről nyereségre, erőből erőre! Legyen ő és a parányi egyház példányképe sokaknak! —cz—ly.

— **A tőke-terebesi hős.** Az 1831-iki paraszt lázadás alkalmával Tőke-Terebes városnak is szomorú egy szerep jutott osztályrészül, mert a környéken összefogdosott vagy 80—100 főnyi urit népet ide Terebesre, a lázadás főfőszékébe, hurcolták a vérszomjas tót parasztok. Már statáriumot is ültek az urak fölött, akiket halálra ítélték, sőt számukra már az akasztófák fölállításáról is gondoskodtak. A halálraítéltek „siralomházba” elzárva készültek az utolsó utra, midőn egész váratlanul ütött szabadulásuk órája. Szólényi (Weingarten) József, épp akkor szabadságon Miglész községben, az egerfarmosi Kandó Gábor házában tartózkodott es. kir. százados hősies közbelépésének köszönhetően szabadulásukat. A dolog így történt: Szólényi (akkor még Weingarten) százados hírtévé, hogy a feldühödött parasztság a Terebesen fogva tartott urakat már akasztani készül, minden tévovázás nélkül századosi katonaruhájába öltözött, kardot kötött és a tessék-lássék okáért még egy nagy „pecsétes irást” is vévén magához, vágatva hajtattott Terebesre. — Legott a sok száz főnyi parasztság vezéremberei előtt igazolta magát, hogy ő a „császár kiküldöttje” és azért jött Terebesre, hogy késedelem nélkül átvegye tőlük az ügyek tovább vezetését. Kijelentette továbbá, hogy addig is, míg a katonaság megérkezik, hogy a parasztságnak segítsen, mindenkitől vak engedelmséget követel (titokban s már előbb csakugyan jelentést küldött Kassára a katonai főparancsnoksághoz gyors segedelmért, mi a kellő időben meg is érkezett.) A parasztok engedelmséggel hajoltak meg „a császár embere” Weingarten százados előtt, kinek aztán, mihelyest a kedélyeket lecsendesítette, első dolga volt megnyugtatni a siralomház halálraítélte lakóit. — Negyvennyolc óra múltán berukkolt Terebesre az első kisebb katonacsapat, melyet Weingarten százados legott a halálraítéltek őrizetére rendelt; a később Terebes alá marsolt, az elsőnél valamivel erősebb csapatot pedig hős századosunk már a föllázadt parasztság és az előcsahosok elnémítására alkalmazta. — A kelepé, melybe jutottak és azt is látva a parasztok, hogy az urak, a kiknek véret szomjazták, immár szabadok: oly erővel vetették magukat a katonaságra, hogy sortűzzel kellett őket visszalökni. — Weingarten századosnak később, nem annyira a „sortűz,” mint „a kommandóba történt illetéketlen beavatkozás” miatt nagy kellemetlenségei voltak; hanem szerencsésen kiszabadult azokból is és Terebesen, mint az urak nép megmentője, később nyugalmazott ezredes, egyszerű smind Kandó Gábornak, a győri csatában vitézül harcolt zempléni „főlkelt nemesség ezredes kapitányának” a veje, köztisztviseltől és szeretettől környezetben a miglész kastélyban élvezte boldog házasságának éveit. Szólényi ezredesnek — többek hallomásból merített elbeszélés szerint — ez volt szereplése az 1831-iki zempléni parasztlázadásban, amit ma már csak igen kevesen tudnak. Örülünk, hogy feljegyezhetvén, megmentettük ezt a történetet is az örök feledéstől. A „terebesi hős”-nek pedig fény nevére, áldás emlékére! (Az „Adalékok” sájtó alatt levő októberi füzetéből.)

— **A „S.-a.-ujhelyi Iparosok Önképző Egyesülete”** f. évi október hó 1-én, azaz mához egy hétre, a városi színházban, saját könyvtára javára „nemzetközi világpóstával” egybekötött zártkörű és jelmezes szüreti ünnepséget rendez. Belépőjegy: Személyenként 1 ft, családjegy 1 ft 50 kr., oldalpáholy 3 ft, alsó- és középpáholy (tánca jogositva) 4 ft, erkélyülés 30 kr., kárzat 10 kr. — Kezdeté pontban fél 8 órakor. — Jegyek előre válthatók a „Zemplén” műintézetében, Werner Miksa egyesületi pénztárosnál. Az „Idezvény”-nek nevezett tréfás Meghívó záradéka így szól: Nyilatkozat: Azaz az igaztalan híreszteléssel szemben, mintha mi ez alkalommal felülfizetéseket el nem fogadnánk: határozottan kijelentjük, hogy ez nem igaz! Igenis, mi a felülfizetéseket nemcsak, hogy hazafias önzetlenséggel s meleg hálával elfogadjuk és nyilvánosan nyugtatjuk, hanem még érték legmelegebb köszönetünket is nyilvánítjuk. — A tánc 70 éves korig mindenkinek megengedett, de 70 éven túl levőknek csakis orvosi bizonyítvány felmutatása mellett szabad a szédítő tánc kéjes örvényébe bocsátkozni.

— **Eladó szőlők.** S.-A.-Ujhely határában a „Nagykáté” déli oldalán egy igen jó fekvésű és 1700 □-öl területű parlag szőlő, továbbá a „Májuskut” tőszomszédságában, gyönyörű fekvé-

vessel egy kisebb parlagszőlő, végül Csarnahó határában egy 5 hold területű parlagszőlő gyümölcsösrel és egy drb. új szőlőteleppel szabadkézből azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban.

— **Olcso beszerzési forrás ruhaszövetekre.** Tapasztalat mutatja, hogy a ruha szövetekért a készítő méterenkint 7 sőt 8 forintot is számítanak, mi annak tulajdonítható, hogy a rendelés csak harmadik kézből juthat a rendelt ruhaszövethez. Ennek ellensúlyozására ajánljuk a Rehwalder Ferenc fiai reichenbergi és brünni posztgyár cég, mely legjobb szöveteit méterenkint 2—3 ftjával ajánlja a fogyasztó közönségének. A ki tehát szép, tartós és mindamellett olcsó szövetet kíván venni, vegye igénybe a „Zemplén” mai számához mellékelt levelezőlapot s kérjen fenti cégtől szövetmintákat, melyeket a cég mindenkinek készséggel és portómentesen fog megküldeni. **Beküldetett.**

— **Mezőgazdasági gépraktárt** állított fel Halász és Pfeifer jóhírű budapesti cég S.-A.-Ujhelyben a Weckerle-téren, s ajánljuk mindennemű mezőgazdasági gépeknek jutányos áron leendő számítására; részletesebb felvilágosítást nyújt nevezett cégnek lapunk mai számában megjelent hirdetése.

— **Helybéli nyilvános iskolánál** működő tanítónő, ki már évek óta a legelőbbkelő családnak tanít magyar, német és francia leckeórák adására ajánljuk. Bővebben a kiadóhivatalban.

— **A Standard életbiztosító társaság,** mely már ez ideig is sikeres tevékenységet fejtett ki Magyarországon, azon czélből, hogy magyarországi szervezetével a nemzeti igényeknek megfelelően, Magyarországi üzletei részére az eddigi képviselő kiegészítése mellett önálló működési körrel bíró igazgatótanácsot szervezett. Az igazgatótanács felruházott azon hatáskörrel, hogy biztosítási ajánlatok felett közvetlenül határozzon és biztosítási kötvényeket önállóan kiállíthasson. A társulat, a mely díjtartalékai jelentékeny részét már is magyar értéke és részben a Dréher-palota megvásárlásával magyarországi ingatlanokba helyezte el, az életbiztosítási üzletet kívül alapszabályszerűleg megengedett másnemű üzletekkel is nevezetes befektetéseket készül Magyarországon tenni.

— **A párisi kiállításra** a bécsi zongoragyárosok Bösendorfer-t választották a külön bizottság elnökévé, aki teljesen összeállította a csoportos kiállítást, azonban a párisi bizottság utólagos merész követelése folytán ez állást ott hagyta és mint kiállító is visszalépett. Tudvalevőleg a múlt évi jubiláris kiállítás elnöksége Bösendorfer-nek feltűnést keltett jubiláris zongoráját adta emlékül a királynak, aki azt el is fogadta.

Selyem-damast

75 krtól 14 ft 65 krig méterenként, — valamint fekete, fehér színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 ft 65 krig méterenként, — a legdivatosabb szövet szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen valamint hához szállítva, — **mintákat pedig pósta fordultával** küldenek, **Henneberg G.** (cs és kir. udvar szállító) **selyemgyárai Zürichben.** — Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. — 5.

Irodalom.

A magyar napi sajtó. leghatalmasabb organuma az immár 33 esztendője fennálló „Egyetértés”, a mely nemcsak nagy alakjával, hanem páratlanul bő tartalmával is bátran hasonlítható a külföld lapjaihoz. Az „Egyetértés” szerkesztősége nem kimél sem költséget, sem fáradságot arra, hogy olvasóközönségét úgy a hazai, mint a külföldi eseményekről kimerítő, részletes tudósításokkal lássa el. De különösen ki kell emelnünk az „Egyetértés” politikai és szépirodalmi rovatát. Politikai rovatának egyik fő ereje az, hogy olyan bő és részletes országgyűlési tudósításokat ad, minőt egyetlen magyar lap sem adhat Az október 1-én kezdődő évnegyedben az „Egyetértés” Eötvös Károly tárcasorozatán kívül kitűnő regényt is közöl. A ki érdekes és jó olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, figyeljen elő az „Egyetértés”-re. Az előfizető pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalába küldendők, (Budapesten, IV. Papnövelde-utca 8.), mely szívesen küld ingyenes mutatónyomatot.

Dreyfus-kötet — ingyen. A Dreyfus-pert a lapok csak hűzagosan és kivonatolva ismertették. Egyedül a Magyar Hirlap közölte az egész pört győrsíri feljegyzések alapján, melyekben a tárgyaláson mondott minden szó benne foglaltatik. E minden regénynél izgatott olvasmányt a Magyar Hirlap most vaskos, több száz oldalra terjedő könyvben, hatalmas kötetben adja ki, melyet minden negyedéves előfizető ingyen kap meg. E szenzációs könyv bolti ára 1 forint és 50 krajcár. A Magyar Hirlap másként is kedvében jár előfizetőinek. Nevezetesen: Jókai Mór, a legnagyobb élő magyar író, a Magyar Hirlap belső munkatársa, elutazása előtt átadta a Magyar Hirlap-nak Katáné című legújabb gyönyörű regénye kéziratát. A Magyar Hirlap karácsonyi díszes albuma már készült. Szépirodalmi s művészi tekintetben egyaránt remekmű lesz az idén is. Minden előfizető díjmentesen kapja meg. Az otthon című szépirodalmi illusztrált folyóiratot a Magyar Hirlappal együtt évnegyedre négy forintért kapják az előfizetők. Kedvezményes áron negyedévenként 75 krajcárért jutnak egyszersmind a remek francia Divatlapoz és a Képes gyermeklapoz (negyedévenként ötven azaz 50 krtól). A lapot fennállása óta Penyő Sándor szerkeszti a legjobb

írói erők munkálkodásával. A lap előfizetési ára félévre 7 ft, negyedévre 3 ft 50 kr., egy óra 1 ft 20 kr. Előfizetni lehet a kiadóhivatalban: Budapest, V., Honvéd-utca 4. szám.

A „Magyarország”, ez az annyira elterjedt lap nagy sikereit annak köszönheti, hogy irányzatait semmiféle magánérdektől befolyásolatlan nem engedi. A nagy közönség a maga eszélytelenségével hamar felismerte ezt és innen magyarázható az a példátlan rokonszerv, a melylyel az ország olvasóközönsége ezt az újságot felkarolta. Kizáróan e lapnak szentelti roppant szellemi erejét a magyar publicisztika díszes és büszkesége: Bartha Miklós. Vezérek-írói közé tartozik Kossuth Ferenc is. A lap élén pedig Holló Lajos orsz. képviselő áll. Odaadón támogatja őt munkájában Lovász Márton dr., a lap felelős szerkesztője. Ki kell még emelnünk, hogy a Magyarországot a vidéki olvasó mindennap már kora reggel kezébe kapja. Előfizetés a lapnak egy év 14 ft, fél évre 7 ft, negyed évre 3 ft 50 kr., egy óra 1 ft 20 kr. Az előfizető pénzek postautalványon a Magyarországi kiadóhivatalába (Budapest, Teréz körút 19. sz.) küldendők.

Arisztotelész, az ó-kor legnagyobb bölse, a világhódító Nagy Sándor nevelője. Mindaz a mit írt, hat, mint egyetlen más író műve sem. Mai világunk alapjaiban ő a leghatalmasabb kódarab 2000 év nem tudta tönkre tenni, nem tudta meghaladni az ő agyának logikáját. A kozmogóniának első művelője ő. A csillagzat törvényeit a görögöknek ő magyarázta. A belső világ rajzáinak nines igazabb képe, mint az ő etikája. A költészetnek ninesenek örök igazsága azokon kívül, a miket ő megírt. Dacolt az ő poetikája minden idővel. Arisztotelész pályája az emberi szellem nagyságának s a nagy igazságok örökévalóságának példája. Életéről és munkáiról eleven, vonzó és tanulságos képet nyújt a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 38. füzeté. A tizenkötöttes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyet tanár, a görögökről szóló kötet szerzője Gyomlay Gyula dr. akadémikus Egy-egy kötet ára díszes félbörkötésben 8 ft; füzetenként is kapható 30 krtól. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek, Irod. Int. Rt Budapest, VIII. Üllői-ut 18.) s Lóvy Adolf s-a-ujhelyi könyvkereskedése utján is.

A „Magyar Nemzet” mely a „Magyar Újság” és a „Nemzet” egybeolvasásából alakul, 1899. október 1-ével „Magyar Nemzet” e. alatt az egyetlen nagy szabadelvű napilap, mely a fővárosban este jelenvén meg, már a korai reggeli órában értesíti a vidéki közönséget a nap eseményeiről és így teljes 12 órával előzi meg az összes fővárosi napilapokat. És dacára annak, hogy a legolcsóbb bpesti napilap egy óra csak 1 ft: olyan kedvezményekben részesíti előfizetőit, a miniket egyetlen más újság se nyújthat az ő közönségének. Hogy a „Magyar Nemzet” a legmagasabb színvonalon álló napilap lesz, erre nézve teljes biztosítékot nyújtanak azok az előkelő országosan ismert erők, a kik ezt az újságot csinálják Jókai Mór dr., Bekesics Gusztáv főszerkesztők és Adorján Sándor felelős szerkesztő mellő csupa első rangú, kipróbált újságsírói erők sorakoznak a „Magyar Nemzet” előfizetői, díjtalanul kapják a „Magyar Nemzet” Nagy Képes Naptárát karácsonyi ajándékkul. Ez a naptár díszes kiállításával a legkitűnőbb magyar írók műveivel, számos, gyönyörű illusztrációval és igen bő tartalmával a hazai naptáriródalom legzebb terméke lesz. A párisi „Divatlap” előfizetése negyedévre a „Magyar Nemzet” előfizetői részére csak 75 kr. A „Magyar Nemzet” még abban a páratlan kedvezményben is részesíti előfizetőit, hogy a hazai és világitódalomban is kiváló művet majdnem teljesen ingyen a belti ára egynegyed részéért bocsátja rendelkezésükre. Az előfizetés a „Magyar Nemzet” kiadóhivatalához (Budapest, Ke-repesi-ut 54. sz.) küldendők.

SZENÁSY, HOFFMANN és TÁRSA

párisi és lyoni selyemgyári raktára Budapest, Bécsi-u. 4. Raktárunkon található a legszebb és legnagyobb választék divatos selyemkelmék, csipkék és szallagok, valamint gyöngytüllruhák és gyöngyülökme-díszekből. Fekete és színes selyemkelmék 85 krtól 14 ftig. Fecard, Pongis- és Stans Liberty selymek 65 krtól kezdve. Miré, Pékin, Mioré-Mouiselin minden színben. — Mintákkal kívánatra k'szességel szöglünk.

Egyesületi élet.

A magyar nyelvet és népnevelést Zemplén-vármegyében terjesztő egyesület f. é. szeptember hó 28-án, d. u. 2 órakor, a vármegyeháza kistermében választmányi gyűlést tart, melyre a t. e. tagok tisztelettel meghívóvatnak.

Nyilvános köszönet. Walliss Gyuláné grófnő 65. születésnapja a.s.-ujhelyi önk. üzöltő egyesület 25 éves jubiláris költségének fedezésére száz forintot adományozott; — amidőn ezen összegnek méltos. Dókus Gyula úrtól történt átvételét nyugtatom, egyszersmind úgy a nagylelkű adakozóknak valamint a közbenjáró jogügyi igazgató Ambrózy Nándor úrnak is hálás köszönetemet nyilvánítom.

S.-A.-Ujhely, 1899. szept. 23.

Juhász Jenő,

a s.-a.-ujhelyi önk. t. o. egyesület főparancsnoka.

Nyugtató.

2 ft 93 kr. azaz két forint és kilenevenhárom krtól, mely összeget özv. Szombathyné szül. Stépan Vilma urnő egy peres ügyből részére megítélt tanudiját a s.-a.-ujhelyi árvaház javára felajánlott; midőn ez összeg átvételét köszönettel elismerem, ezennel nyugtatom.

Kelt S.-A.-Ujhely, 1899. évi szept. hó 21.

Vass József,
egyesületi pénztáros.

TANÜGY.

A Zemplén-vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata

— Rovatvezető: Schneider Jakab. —

Kéziratok a rovatvezetőhöz S. A.-Ujhelybe küldendők.

A zemplén-vármegyei tanító-egyesület által felállítandó „Tanítók Háza” általános tervezete.

1. §. Cél.

A „Zemplén-vármegyei Tanítók Háza” célja:

a) A zemplén-vármegyei tanítók gyermekeit, kik a középiskolát látogatják, lakás-, élelmezés és nevelésben részesíti.

b) Az északkeleti vármegyék tanítóinak árváit, kiknek ellátása az országos tanítói nyugdíjintézet által biztosítva van, teljes ellátásra befogadván, azoknak neveléséről gondoskodik.

c) A második kikezdésben kifejezett emberbaráti cél mellett arra törekszik, hogy a nemzetiségi vidékekről bekerült árvák minél nagyobb számban tanítókká képeztetvén, majdan a magyar nemzeti eszme érdekében apostolkodjanak, másrészt, hogy a sárospataki tanítóképző intézet gyakorló iskolájában a tanítójelölteknek gyakorlati anyagul szolgáljanak a magyar nyelvnek nemzetiségi vidéken való tanításában.

2. §. A „Tanítók Háza” helye.

A „Tanítók Háza” a célhoz képest Sárospatakon, mint Zemplén-vármegye egyetlen tanítóképző iskolájának és egy minden irányban elsőrendű középiskolának székhelyén állíttatik föl, még pedig a tanítóképző iskola szomszédságában vétel útján szerzendő telken, esetleg az állam tulajdonát képező tatinóképző telkén, mindenesetre olyformán, hogy parkja az állam által tervezett tanítóképzői internátus parkjával összeköttetésben álljon.

3. §. Szervezet.

a) A „Tanítók Háza” egy (két) különálló pavillonból áll, 5—5 lakoszobával, szobánként négy-négy növendék részére berendezve. Ezen elrendezés szerint összesen husz (negyven) elemi és tíz (husz) középiskolai növendék volna elhelyezhető.

b) Az elemi, valamint a középiskolai növendékek állandó felügyelet alatt állanak, mihez képest a sárospataki állami tanítóképző tanártestülete az elemi növendékek családfőjeül egy IV. éves tanítóképzői növendéket, a középiskolai növendékek családfőjeül egy segédtanárt, esetleg tanárt, a vagy a középiskolai tanulmányokban jártas, nyugalmazott tanítót fog időről-időre kijelölni. A családfők részére egy-egy szoba lesz a pavillon(ok)ban berendezve.

4. §. Igazgatás.

a) A „Tanítók Háza” élén egy a tanító-egyesület által megválasztandó, arra érdemes fővédnök elnöklése alatt egy 20 tagú állandó védnökségi bizottság áll, mely ügyvivő elnökét maga választja.

b) Ezen bizottságnak a zemplén-vármegyei királyi tanfelügyelő, a sárospataki állami tanítóképző igazgatója és a „Zemplén-vármegyei Tanító-egyesület” elnöke állandóan tagjai. A bizottság tagjait, 17-et, a zemplén-vármegyei tanító-egyesület szabadon választja ugyan, de oly megszorítással, hogy a bizottságba mindig öt lelkész, tíz tanító és két sárospataki főiskolai tanár választandó.

c) Ezen védnökségi bizottság irányítja az alapítás körül foganatba veendő eljárást, jelesül: a gyűjtést, építkezést és berendezést. Ugyancsak a bizottság eszközli majdan a felvételeket, mihez képest időről-időre gyűlést tart.

d) A „Tanítók Háza” igazgatása a védnökség főfelügyelete alatt a sárospataki állami tanítóképző tanártestületét illeti, az intézet igazgatójának elnöklése mellett.

5. §. Az alapítási költségek fedezése.

Az alap megteremtése, illetőleg az intézet felállítása a következő forrásokból irányoztatik elő:

a) Ingyen telekrészlet kérelmezése az állami tanítóképző telkén.

b) A tanítóképző étkező-termének igénybevehetése iránt való folyamodás.

c) A fölveendő árvák ellátásáért az orsz. tan. nyugdíjalapból kérelmezendő díjazás.

d) A tervezetben kifejezett hazafias, nemzeti cél alapján kérelmezendő állandó évi államszegély.

e) A zemplén-vármegyei tanítók önkéntes adakozása.

f) Bárcák árusítása útján való gyűjtés az iskolákban.

g) Az egyesület által kiadandó vizsgai jutalomkönyvek után elérendő haszon.

h) Nyári multságoknak vmegyeszerte való rendezéséből elérendő jövedelem.

i) Gyűjtés a művelt közönség körében.
j) Sárospatak városától remélhető támogatás.

6. §. Záradék.

Az ezen tervezet szerint szükségessé vált előintézkedések, nevezetesen a védnökségi bizottság megválasztása a gyűjtés megindítása és a nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi minisztériumhoz való felfolyamodás legott fogantatandó, a terv megvalósítása pedig addig halasztandó, míg az alapítási tőke és intézet fenntartása biztosítva leend.

A „Zemplén-vármegyei Tanítók Háza” hozzávetőleges alapítási költségelőirányzata egy¹⁾ pavillont számítva.

I. Szükséglet.

Telek	1000 ft. ²⁾
Pavillon felépítése	3000 ft.
Poronдозás és fásítás	300 ft.
Berendezés	300 ft.
Egyenleg mint fedezet fölösleg	3900 ft.
Összeg:	8500 ft.

II. Fedezet.

A zemplén-vármegyei tanítók önkéntes adakozása 500 tanítót átlagosan 8 forintjával számítva	4000 ft.
Bárcák eladása útján való gyűjtés az iskolákban	1200 ft.
Az egyesület által kiadandó két, vizsgai jutalomkönyv elárúsításából remélt haszon	600 ft.
Nyári multságoknak megyeszerte való rendezéséből számított tiszta jövedelem	1000 ft.
Gyűjtés a művelt közönség körében	1200 ft.
Sárospatak városától remélt támogatás	500 ft.
Összeg:	8500 ft.
Fölösleg, egyenleg címén	3900 ft.
mely fölösleg egy állandó fenntartási alap kezdő tőkjeként kezeltenék.	

A „Zemplén-vármegyei Tanítók Háza” évi fenntartási költségelőirányzata egy³⁾ pavillonra számítva.

I. Szükséglet.

Családfők fizetése 50 — 150	200 ft.
Orvos tisztelődija	50 ft.
Fűtés és világítás	150 ft.
Élelmezés a tanítóképzői élelmező által kiszolgáltatta 20 növendéknek 100 forintjával számítva	2000 ft.
Mosás	60 ft.
Összeg:	2460 ft.

Hiány, egyenleg címén mely hiány azonban az évről-évre gyűjtendő adományok és az 1. illetőleg 2. sz. költségelőirányzatban jelzett kezdőalap növekedésével remélhetőleg csökkenni fog.

II. Fedezet.

Három egész díjas növendék fizetése 120 ftjával	360 ft.
Három féldíjas fizetése 60 ftjával	180 ft.
A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter ur által a Tanítók Arháza terhére az Orsz. Tanítói nyugdíjalapból kiutaltványozandó díjazás 10 árva gondozásáért 120 forintjával	1200 ft.
Egyenleg	720 ft.
Összeg:	2460 ft.

Kelt Sárospatakon, 1899. február hó 26.

Dezső Lajos, **Hubay Bertalan,**
mint bizottsági elnök. **biz. tag.**

Witt József, **Berecz Károly,**
biz. tag. **jegyző.**

¹⁾ Egy másik költségelőirányzatban — 2 pavillonra — számítva — a szükséglet 3300 ftal emelkedik, a fedezet ugyanaz.

²⁾ A tanítóképző telkén engedélyezve a szükséglet 1300 ftal kevesebb; tehát az egyenleg fölösleg szintén ennyivel nagyobb.

³⁾ Két pavillonra a felveendő növendékek száma 40, a szükséglet több 2310 ftal; a fedezet is 1860 ftal emelkedik, mert 3 egész díjas helyett 5 volna, 3 féldíjas helyett 10 és a nyugdíjalapból remélt segély 1200 ft helyett 2400 ft volna.

A rovatvezető postája.

V. J. — E.H. Jövő számban.

Városi és községi ügyek.

S.-A.-Ujhely r. t. város közgyűléséről.

S.-A.-Ujhely rendezett tanácsú város f. hó 21-én délután tartotta évnegyedes közgyűlését a városháza nagytermében Székely Elek polgármester elnöklése alatt a képviselői tagok igen nagyszámú részvételével.

A közgyűlésen gyors egymásutánban 38 ügyet intéztek el. Ezek közül a közérdekeket a következőkben ösmertettük:

A polgármester évnegyedes jelentését, mely a többi között a rendes ügymenetéről és a min-

taszerü pénztári kezelésről emlékezik meg, tudomásul vették. Ugyanakkor a polgármester bejelentette, hogy egy közig. végrehajtót hanyagság és bizonyos pénzek jogtalan felkezelése miatt állásától felfüggesztett.

A rendőrkapitány évnegyedes jelentése érdekes dolgokat tár elénk, a melyből megtudjuk, hogy csak 900—1000 lélekszámra esik egy rendőr. A jelentés szerint az első évnegyedben előfordult lopás büntette 9, lopás vétsége 23, súlyos testi sértés 6, különböző büntettek és vétségek 8 esetben. A közigazgatási rendszert fejezeténél megemlíti a jelentés, hogy a „Magyar Király” szállóban 536, a „Vadászkürt”-szállóban a lefolyt idő alatt 123 egyén szállott meg. Tüzeset 4 fordult elő; nyilvántartásban vezetettik 1747 eseléd; a dajkaságra adott gyermekek száma 13 volt. A kihágási bíráskodásról szóló fejezetből megtudtuk, hogy a különféle kihágásokért kiszabott összesen: 242 ft bírság és büntetéspénz, melynek nagyobb része behajtatott. A katonai és honvédi nyilvántartásban 566 változás fordult elő. Letartóztatva és előállítva volt összesen: 449 egyén ebből 289 férfi; 160 nő. A tolonok összes száma volt 232, ebből helyi tolonok 63. Ragadós, nagy járvány beteg elő nem fordult. A jelentés végén a rendőrkapitány a rendőr-legénység szaporítása és a rendőrségi tisztviselőknek egyenruha viselése dolgában tett előterjesztést. A jelentést tudomásul vették és a jövő évi költségvetés készítésénél leendő figyelembe vétel végett kiadták a polgármesternek.

Ezután felolvasták a polgármesternek és ezzel kapcsolatban a közigazgatási és rendészeti bizottságnak előterjesztését, illetőleg határozati javaslatát alkaptányi, alorvisi és egy végrehajtói állás szerzése, kit napdíjas alkalmaztatása a rendőrlegénység létszámának emelése és a seprűsök szaporítása iránt.

A javaslat elfogadásával az említett állások rendszeresítését, a szükséghez képest két napdíjas alkalmazását, továbbá a rendőrségnek 5 fővel való szaporítását, a seprűsök létszámának 15-re való felemelését elhatározták. Az ezekhez képest megváltozott és módosított szervezési szabályrendeletet jóváhagyás céljából illo helyre juttatni rendelték.

Ezután beható tárgyalás alá vették a köztemetőről szóló szabályrendeletet; Schön Vilmos dr. abbéli indítványának mellőzésével, hogy a szabályrendelet tárgyalás előtt kinyomattassék és a képv. tagok között kiosztassék, a szabályrendeletet többek felszólalása és pontonként való tárgyalása után elfogadták. Ezzel az immár több, mint 20 év óta vajudó köztemető-kérdés valahára véget ér és az új közös temető már a jövő év január havától megnyitattik.

Ezekután tárgyalás alá vették:

1. a nyilvános helyekre kifüggesztett hirdetmények megóvása,
2. az építkezéssről szóló,
3. a tüzrendészetről,
4. a pincebejárások eltávolításáról,
5. a gabona vásárokról és alkuszokról,
6. a kéményseprűsökről szóló szabályrendeleteket,

7. a nyugdíj szabályzat módosításáról szóló javaslatot. Elfogadás után jóváhagyás végett a vármegyei közgyűléshez felterjeszteni rendelték.

Helybenhagyták az 1899. évi költségelőirányzatot és tudomásul vették a város bemutatott vagyonleltárát. Ebből megtudjuk, hogy S.-A.-Ujhely városnak összes vagyona: 862,373 ft 96 kr., terhe: 274,222 ft 32 kr., a tiszta vagyon: 588,151 ft 04 kr.

A közgyűlés előterjesztésére a közvilágosítás emelése céljából igen helyes és közérdeklő határozatot hozott; ugyanis elhatározta az ivlámpáknak 12-re az izzó lámpáknak pedig 250-re leendő felemelését.

Az állami elemi iskola kibővítésére vonatkozó polgármesteri jelentést, illetve szerződést jóváhagyták. E helyütt megjegyezzük, hogy az elemi iskola épülete többé nem képes befogadni a jelentkező tanulókat nagy számát, miert is párhuzamosan osztályok felállítása vált szükségessé, s így egyes osztályok egyelőre bérházba helyeztetek és lesznek elhelyezve. Dókus Gyula ez alkalommal tudomására hozta a közgyűlésnek, hogy a vallásügyi kormányzat nagy figyelmet fordít állami elemi iskolákra, azt mint iskolává akarja emelni és a tizenkét főből álló tanítói személyzetet legközelebb tizennégyre fogják kiegészíteni.

Ezek után, hogy az összes kitézött s kevésbé közérdeklő ügyeket le tárgyalták, Schön Vilmos dr. abbéli indítványának egyhangú elfogadása után, hogy a város október 6-án az aradi vértanúk ünnepén a vértanúk sírjára koszorút helyezzen, a közgyűlés este 1/27 óra tájban a polgármester elttetésével véget ért.

Visszahelyezés. Megirtuk annak idején, hogy Nánási Adolf dr.-t, O.-Liszka község orvosát, egészségügyi kihágás miatt a t. vármegye közig. bizottsága harmadfokban hozott határozatával községi orvosi állásától fölfüggesztette s ellené-

ben vi
a belü
határo
semmi
a belü
dr. ell
fokbar
(alispá
pedig
tette.
ban l
tovább
szahel

A szia
birta S
bizotts
nek m
gösen
pesti
uj sz
nyitra
teljes
sebb
műépí
zunka
latkoz
formá
gyelő
vonat
gárme
vaszsz

zonyu
a fele
részér
folyos
épitke
Izidor
munk
kezdi

hogy
mény
pótlás
felügy
sen. A
megk

méltó
Lörin
főváro
tinszo
látoga
zat és
A rk.
ev. re
lelkés
bizott
szegé
látoga
dott
ban a
kik n
szere
kodni
ország
beli s

litettü
létesít
A mu
előter
elfoga
tására
főjegy
tette

gárm
gyüle
tante
intézi

hitels
3 óra
ben
az ala
hivat
a fen
alaps
többs
1899.
tüzet
lenő
rend
belép
Király
Viktó

261.

lázoz
kitüz

ben vizsgálatot rendelt. Hirül adtuk azt is, hogy a belügyminister a közg. bizottságnak említett határozatát kompetencia szempontjából megsemmisítette. Tudósítónk tévedett abban, hogy a belügyminister új vizsgálatot rendelt el Nánási dr. ellen, mert a belügyminister, mint harmadfokban ielni kompetens főhatóság, a másodfokú (alispáni) határozatot hagyta jóvá, ez a határozat pedig Nánási dr.-t a kihágás vádjára alól felmentette. Így tehát Nánási dr. közsegi orvosi, a szóban levő egészségügyi kihágásból származható további eljárás következtében nélkül, állásába visszahelyezendő volt és vissza is helyeztetett.

A s.-a.-ujhelyi színház átalakítása.

A színházunk felől szállóigévé vált panasz arra birta S.-A.-ujhely város tanácsát, hogy a színházi bizottság meghallgatásával a színház helyiségnek modern helyiséggé való átalakítását sűrűgösen elrendelje. E végből Woyta Adolf budapesti műépítészhöz fordult, aki eddig már több új színházat épített, (ezek közül felemlítjük a nyitrai, deésit, munkácsit,) mint a mely színházak teljesen modern jellegűknél fogva a legkényesebb igényeknek is teljesen megfelelnek. Woyta műépítész a f. hó 23-án vizsgálta meg színházunkat s annak átalakítására nézve akként nyilatkozott, hogy az igen csinos kis színház formálható. A felvételeket a városi építési felügyelő közbenjöttével megtette s az átalakításra vonatkozó tervet és költségvetést rövid időn a polgármesterhez átteszi. Reményünk van hogy a tavaszszal már hozzá foghatunk az átalakításhoz.

A városháza kibővítése.

A szűknek bizonyult városháza kibővítése válna szükségessé, a fele részére a városház emeletén, annak déli részén, egy 3 méter széles, teljesen beüvegezett folyosónak kiépítését határozta el a tanács. Az építkezést 1300 ftért nyilvános árlejtésen Klein Izidor jönevű építés-válalkozónk nyerte el. A munkálatokat már a jövő hét folyamán megkezdik.

A közbiztonság.

Általános volt a panasz, hogy a s.-a.-ujhelyi közbiztonság a mai kor követelményeinek meg nem felel. A tanács a hiányok pótlását elhatározta és utasította a városi építési felügyelőt, hogy tervet és költségvetést készítsen. A hiányok pótlását a legközelebbi napokban megkezdik.

Vizsgálat.

Főispánunk, Molnár István ö-méltósága, Székely Elek polg. mesterral, Löcherer Lőrinc dr. vármegyei, Szepessy Arnold dr. városi fővárossal, Staudt József főispáni titkárral és Katinzky Géza rk. plébánossal tegnap d. e. meglátogatta a városi járvány-kórházat, az árvaházat és a rk. valamint az ev. ref. szegényházakat. A rk. szegényháznál Csuka Odón gondnok, az ev. reformátuséknál pedig Rohoska József segédlelkész üdvözölte a küldöttséget, illetve a vizsgálo bizottságot. — A szegényházakban elhelyezett szegényekről, mint értesültünk, ö-méltósága e látogatáskor atyáskodó jó indulattal gondoskodott és gondoskodását folytatni is kívánja abban az irányban, hogy a szegényházak lakói, kik megélhetés tekintetében tisztán az ember-szeretet megnyilatkozására kénytelenek támaszkodni, úgy az egyes alapítványokból, mint az országos kormány jóindulatából rendszeres pénzbeli segedelemben is részesüljenek.

Vizvezeték.

Lapunk mult számában említettük, hogy a város főjegyzője a vízvezeték létesítése iránt előterjesztést tesz a tanácsnak. A mult hétfőn tartott tanácsülésben a főjegyző előterjesztése egész terjedelmében egyhangulag elfogadtván, a kiviteli módokat megállapítására utasított. (Ugy értesültünk, hogy a város főjegyzője a „Vállalkozó Lapja”-ban már közzé is tette a felhívást. Szerk.)

Az áll. elemi iskola kibővítése.

A polgármestert megbizta S.-A.-Ujhely r. t. v. közgyűlése, hogy az állami elemi iskolának két tanteremmel való kiegészítése ügyében sűrűgösen intézkedjék.

A „Királyhelme” és vidéke közsegi hitelszövetkezet 1899. évi október hó 1-én délután 3 órakor a Tiszszabályozó társulat nagytermében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24 §-a értelmében ezennel meghívottak, azon megjegyzéssel, hogy amennyiben a fenti napra kitűzött közgyűlésen a tagok az alapszabály módosításához szükséges kétharmad többségben meg nem jelennek, az új közgyűlés 1899. év október hó 8 napjának d. u. 3 órájára tűzött ki, a mikor is, tekintet nélkül a megjelenő tagok számára, határozatképes leendő. Napirend: 1. Az országos központi szövetkezetbe való belépés. 2. Az alapszabályok módosítása. — Kelt Király-Helme, 1899. szept. hó 18. Révy G. Viktor, szövetkezeti elnök.

Vármegyei Hivatalos Rész.

261. eln. sz. T. Zemplén vármegye alispánjától

Elnöki körlevél.

Horváth József árvaszéki elnök elhalálozása folytán a szeptember hó 28-ára kitűzött

rendes törvényhatósági közgyűlésen

az árvaszéki elnöki állás és ezen választás következtében megüresedő többi állások is választás útján be fognak tölteni.

Miről a törvényhatósági bizottság tisztelt tagjait szeptember hó 12-én 259. elnöki szám alatt kibocsájtott körlevelem pótlásaként értesitem.

Ugy az árvaszéki elnöki, mint ezen választás folytán megüresedő többi állásokra és a fentebb jelzett elnöki körlevelemben választásra kitűzött tisztai alügyeszi és szolgabírói állásokra a törvényszerűleg felszerelt pályázati kérvények főispán ur ö méltóságához szeptember hó 27-én d. u. 5 óráig beadandók.

S.-A.-Ujhely, 1899. szeptember 17.

Matolai Etele, alispán.

22849. sz. T. Zemplén-vármegye alispánjától.

Tekintetes szerkesztőség!

A földmivelségi m. kir. ministeriumnak a hazai szőlőmivelségi jövedelmezőségének biztosítása és fokozása érdekében alakítandó pince-szövetkezetek tárgyában 8141/VIII-2 eln. sz. a. kelt nagy horderejű intézvényét a „Zemplén” hivatalos részében egész terjedelemben leendő közzététel végett másolatban megküldöm.

S.-A.-Ujhely, 1899. szept. 9.

Alisp. hiv. távollétében: Thuránszky László, tb. főjegyző.

Másolat.

Földmivelségi m. kir. Miniszter 8141/eln. VIII/2 szám.- Valamennyi törvényhatóságnak A hazai szőlőmivelségi jövedelmezőségének biztosítása és fokozása végett gondoskodni szükséges a bortermés okszerű kezeléséről és előnyös értékesítéséről. Ez a szőlős gazdáknak szövetkezeti alapon leendő egyesülése útján lévén legcélszerűbb elérhető, intézkedtem egy olyan népies Utmutatás kiadása iránt, a melynek célja az, hogy azokat az előnyöket, a melyeket az ilyen szövetkezetek nyújthatnak, továbbá azokat a feladatokat, melyekre a szövetkezet működését kiterjesztheti, megismertesse, általában pedig utbaigazítást nyújtson, a pince-szövetkezetek megalakításánál követendő eljárásra, azok legcélszerűbb szervezetére és működésére nézve. Egyszer-smind a pince-szövetkezetek alakulásának megkönnyítése végett, az országos központi hitel-szövetkezettel egyetértőleg, megfelelő alapszabály mintát dolgoztattam ki és a pénzügyminiszter ural, valamint az országos Központi Hitel szövetkezet igazgatóságával érintkezésbe léptem az iránt, hogy azok a pince-szövetkezetek, melyek „a gazdasági és ipari hitelszövetkezetekről” szóló 1898 XXIII. t. c. rendelkezéseinek megfelelően alakulnak, vagy átalakulnak az idézett törvény 81 §-a értelmében, az Országos Központi Hitel-szövetkezet kötelekbe felvétesse, s a szőlős-gazdáknak a termés értékesítéséig nyújtandó előlegek fedezésére szükséges összeget az Országos Központi Hitelszövetkezettől kölcsön útján szerezhessék meg. — A „pince-szövetkezetekről” szóló ismertetés és az alapszabály minta-mellékelt példányait azzal küldöm meg a törvényhatóságnak, hogy ezeket a szőlőmivelséssel foglalkozó járásokban működő közigazgatási hatóságok és közsegi előjáróságok között — a gazdasági és ipari szövetkezetekről szóló 1898. XXIII. törvény cikk 2-ik §-a szempontjából leendő esetleges felhasználás, s a szőlősgazdák tájékoztatása végett — díjtalanul ossza ki, s a mennyiben még több példányra lenne szüksége ezek megküldése iránt tegyen hozzám jelentést.*

— Egyszer-smind figyelmeztesse a szőlősgazdákat, hogy az említett „Pince-szövetkezetekről” szóló ismertetést és alapszabálymintát a vincel-lériskolák igazgatósága, továbbá a kerületi szőlészeti és borászati felügyelők, bárkinek a kívánatára, díjtalanul megküldik. Az előadottak szerint megadtván a mód arra, hogy a szőlősgazdák bortermésük okszerű kezelésének és előnyös értékesítésének megkönnyítése céljából, szövetkezeti alapon egyesülhessenek: felhívom a törvényhatóságot, hogy minél kiterjedtebb módon saját részéről is hasson oda, hogy az ez irányban tett intézkedések haladéktalanul a szőlősgazdák tudomására hozassanak, a termelők az okszerű borkezelés és előnyös értékesítés tekintetében a pince-szövetkezetek hasznos voltáról kellően tájékoztatassanak s hogy az illetők, esetleg még a folyó évi szüret előtt, megfelelően szervezkedhessenek s addig is, míg a nagyobb előkészület és nagyobb berendezkedést igénylő pince-szövetkezetek megalakulhatnak, legalább a mellékelt utmutatásban jelzett és befektetési

* Az alispán, minthogy csak öt példány érkezett az Utasításból, még legalább is 100 példány megküldését kérelmezte a föld m. kir. minisztertől. Ha a példányok megérkeznek, kiküldetnek majd a tokaji, szerencsi és az ujhelyi járások főszolgabíráihoz és S.-A.-Ujhely r. t. v. polgármesteréhez. Forduljanak tehát öhozadjuk az ügy iránt érdeklődők Utasítás-példányokért. Szerk.

költséget alig igénylő szüretelő-szövetkezetek, alakíttassanak. Végül felhívom a törvényhatóságot, hogy e tárgyban teendő intézkedéseiről és azok eredményéről különösen pedig arról tegyen jelentést, hogy a törvényhatóság területén pince-, illetőleg szüretelő-szövetkezetek alakítására mennyiben, illetőleg hol van kilátás. Kelt Budapest, 1899. évi augusztus hó 24-én. A miniszter helyett: Kiss s. k. államtitkár.

891/IV. 99. sz. A s.-a.-ujhelyi járás főszolgabírájától.

Körözvény.

Bró Sennyei Béla esörgői gazdaságából folyó évi szeptember hó 20-án hajnalban az istállóból 6 drb 3/4 éves vörös színű balfarán S. B. bélyeggel ellátott üszöborju és 1 drb ugyancsak S. B. bélyeggel ellátott barnás szörű üszöborju elszaladt.

Felhívattak a hatóságok, hogy ezen körülményt hatóságaik területén köröztessek, eredmény esetén engem értesítsenek.

S.-A.-Ujhely 1899 szeptember 22.

Barthos, főszolgabíró.

Körözvény.

F. hó 18-án Bodzás-Ujlak község határában egy 7 éves alacsony fekete kanca bitang-ságban találtatott. Tulajdonosa 20 nap alatt jelentkezzék, ellenben az 1894. évi XII. t. c. 107. §-a értelmében f. évi október hó 12-én árverésen fog adatni.

Bodzás-Ujlak, 1899. szept. 21-én.

Stefáncsik, körjegyző.

6373/I. 99. S.-A.-Ujhely város polgármesterétől.

A „Zemplén” tek. szerkesztőségének.

S.-A.-Ujhely városában a sertésvesz miatt elrendelt zárlat feloldatott, a sertésvásárok tartása és a vesztmentes községekből a sertések felhajtása ismét megengedtetik.

S.-A.-Ujhely, 1899. szept. 20.

Székely, polgármester.

A jogi személyek tulajdonában levő erdők kezelési költségeinek kimutatását jövő számunkban fejezzük be. Szerk.

Heti naptár.

Vasárnap,	szeptember 24. Gellért.
Hétfőn,	szeptember 25. Kleofás.
Kedden,	szeptember 26. Ciprián.
Szerdán,	szeptember 27. Koz. és Demj.
Csütörtökön,	szeptember 28. Vencel.
Pénteken,	szeptember 29. Mihály.
Szombaton,	szeptember 30. Jeromos.

Nyilt-tér.

A székes fővárosi iskolánál tanítói állást nyervén s így Tolcsváról hirtelen távozásom alkalmából jó ismerőseimtől és kedves barátaimtól el nem bucsuzhattam, amiért is ez uton mondom Isten hozzádat mindazoknak, akik engem az ottani tíz évi tanítói működésem ideje alatt becses bizalmukkal és becses barátságukkal kitisztelni sziveskedtek.

Magamat további jóindulatukba és szives emlékeztetükbe ajánlva, vagyok Budapest, 1899. szept. 17.

kiváló tisztelettel

Szűcs Jenő.

* Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

A szerkesztő postája.

Unalomból. Nem üti meg a mértéket. Próbálja meg csevegés formájába átönteni. Egy tanuló levele. Kiszedve várja a közlés alkalmát.

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos: Éhler Gyula.

Hirdetések.

A zemplén-vármegyei közkórház gondnokától.

Hirdetmény.

A zemplén-vármegyei közkórház élelmezése és tűzifa szükséglete az 1900. évre vállalkozás útján kiléven adandó. Felhívottak a versenyezni szándékozók, hogy illető zárt ajánlataikat a közkórház gondnokságához f. évi október hó 10-ig adják be.

S.-A.-Ujhelyben, 1899. szept. hó 21.

Isépy Miklós, gondnok.

A MALÁRTSIK-féle
csász. és kir. kiz. szabadalmazott

Patkányirtó-pogácsa

valódi csakis ezen

Kapható 30 és 60 filléres csomagokban.

védjeggyel.

Ide figyeljenek bácsik,
Mit talált fel Maláricsik:
Feltalált egy olyan mérget,
Mely kiirtja e rút férget!

Oly jó ez a találmány,
Nines már Ujhelyben patkány.
Kiirtotta valamennyit
Egereknek millióit.

Ártalmatlan más állatnak,
Kacsá-, liba-, tyuk- s malacznak;
A patkánynak halált okoz,
S csak harmincz krajczár egy doboz.

Ismerik is világszert', —
Manapság már e jó szert.
Fogadjuk meg tanácsát,
Rendeljünk hát pogácsát!!

Friss, hamisítatlan

disznózsir

Háziasszonyok, kereskedők és korcsmárosok,
a kiknek készlete elfogyott, figyelmeztet-
nek, hogy

Haltenberger Péter

hentes-üzletében **Kassán** friss hamisítatlan

disznózsir

kilonkint **52 kr.-jával** kapható.

Vidéki rendeléseket postán, vagy
gyorsárúként foganatosítok, beküldött
edényeket frissen olvasztott disznó-
zsirral töltök meg.

Hentes árucikkemről szóló ár-
lapot kívánatra bérmentve küldök.

Tk. 8144/899. szám.

Arverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint tetszkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Graepel Hugó budapesti bejegyzett cég végrehajtónak Ulics András végrehajtást szenvedő elleni 6844 firt 55 kr. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíróház területén lévő Sárospatak város határában fekvő a sárospataki 294. számú tjkvben foglalt Ulics András nevére irott I. (7460—61), 7483, 9241, 6595, 9314. és 6583/b. hr. sz. jóságtest 366 firtban; a sárospataki 3000. számú tjkvben foglalt és Ulics András nevére irott I. (7348—49), 9358. és (8452—53.) hr. sz. jóságtest 51 firtban; a sárospataki 3211. sz. tjkvben foglalt és Ulics András nevére irott I. 6019, 6129. hr. sz. jóságtest 10 firtban; a sárospataki 4250. sz. tjkvben foglalt és Ulics András nevére irott + 6001. hr. sz. jóságtest 3 firtban, + 6002. hr. számú jóságtest 1 firtban; a sárospataki 4251. sz. tjkvben foglalt és Ulics András nevére irott + 6022. hr. sz. jóságtest 6 firtban; a sárospataki 4295. sz. tjkvben és Ulics András nevére álló + 6104. hr. sz. jóságtest 5 firtban; a sárospataki 269. sz. tjkvben foglalt és Ulics András nevére álló I. 7827. hr. sz. jóságtest 80 firtban; a sárospataki 4270. sz. tjkvben foglalt és Ulics András nevére álló 6066. hr. sz. jóságtest 2 firtban; a sárospataki 2602. sz. tjkvben foglalt és Ulics András mint zálogbirtokos nevére álló + 5900. hr. sz. jóságtest zálogbirtok joga 5 firtban; a sárospataki 258. sz. tjkvben foglalt és egészen Ulics András nevére álló I. (6953—6954) és 7179. hr. sz. jóságtest 61 firtban; a sárospataki 2220. sz. tjkvben foglalt 1/4 részben Ulics Susanna, Lehenhoffer Jánosné és 1/4 részben Ulics János tulajdonos társak nevére álló és az 1881. évi LX. t.-cz. 156. §-a értelmében egészen árverés alá bocsátandó + 6028. hr. sz. jóságtest 6 firtban, + 6128. hr. sz. jóságtestre 2 firtban ezenel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1899. évi október hó 12. napjának** délelőtti 10 órakor Sárospatakon a város házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el adni fognak.

Arverelni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10% vagyis 36 firt 60 krt, 5 firt 10 krt, 1 firt 30 krt, 10 krt, 60 krt, 50 krt, 8 krt, 20 krajczárt, 50 krajczárt, 6 forint 10 krt, 60 krt, 20 krajczárt készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett arólyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1.-eu 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8-ik szakaszában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, a kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóságnál 1899. évi július hó 29. napján.

Ruby,
kir. törvényszéki albiró.

Olcso keritések! Olcso keritések!

Haidekker Sándor

sodronyszövet-, fonat- és kerítés-gyára
BUDAPESTEN, VIII. ker., Üllői-ut 48. szám.

Gyárt és szállit: gép- és kézi-sodronyfonatokat, tűskés sodronyt, pánthuzalt: erdők, vadaskertek, baromfi-udvarok, gazdasági telkek, kertek, gyümölcsösök, szőlők stb. bekerítésére olcso árak mellett. Nyaraló-, park- és erkélyrácsokat, valamint esinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat. vaskeretes sodronyfonat és kovacsolt vasból; ugyszintén díszes virág- és gyeperkerítéseket és favédő-kosarakat. Továbbá: föld- és kavicsrostákat, szőlő-bogyozó rostákat, magtárlablakrostályokat, ökörszaj kosarakat, szikrafogókat, gabona-választó-hengereket, valamint régi választó-hengereknek új sodronyköpennyel való ellátását. Rostaszöveteket és fonatokat szelelő-rostákba.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen.
Jutányos és pontos kiszolgálás.

KORNSTEIN IGNÁCZ

S.-A.-UJHELY.

Steyeri fegyvergyári „Waffenrad“ és „Helical Premier“ kerékpárok, kerékpár alkatrészek, Reithoffer és Dunlap-féle köpenygyummi és légtömők.

Mindennemű **vas- és aczélárúk, szerszámok, gazdasági eszközök, gépfelszerelési anyagok, géphajtó szijak, ruggyanta árúk** dusan felszerelt raktára.

Oliva, repce, eredeti Mautascheff és Nobel, valamint süritett olajok s Tovatte gépsziradék.

Vizmentes ponyvák és terményzsákok.

Portland és román cément, kátrány- és asphalt, fedél és elszigetelő lemezek állandó nagy raktára.

Ajánlok használt, de teljesen jó karban lévő **cséplőkészleteket** s **lokomobilokat**, egy használt hibátlan **kazánt**.

Jutányos árak, előnyös fizetési feltételek.

Egy ujonnan átalakított négyülékes félfedeles kocsi jutányos árban megvehető

Hericz Sándor,

kocsigyártónál, S.-A.-Ujhelyben.

Tk. 1798/899. szám.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kir.-helmezi kir. járásbíróház mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Harcsa Ferencz végrehajtónak Rácz Istvánné és társa végrehajtást szenvedettek elleni 300 firt tőkekövetelés és járulékaik iránti ügyében a kir.-helmezi kir. járás' íróház mint telek-könyvi hatóság területén lévő B.-Vécs község határában fekvő és a b.-vécsi 83. számú tjkvben 61 hr. sz., 24 ö. i. számú házasságségnek és a 62. hr. számú kertnek Harcsa Eszter férj. Lévai Jánosné és Harcsa Zsófia férj íj. Rácz Istvánné nevére álló részére 476 firtban ezenel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb jelzett ingatlanok az **1899. évi október hó 11-ik napjának** d. e. 10 órakor B.-Vécs község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Arverelni szándékozik tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10% át készpénzben, vagy másfélannyi értékű óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Kelt Kir.-Helmezen, a kir. járásbíróház mint telek-könyvi hatóságnál 1899. évi június hó 17-én.

Dancs György, kir. albiró.

A fő-utcán első emeleten egy 3 szobából álló utcai lakás mellék helyiségekkel október 24-től kiadó. Bővebbet László Béla könyvkereskedő urnál.

„Szent István“

czukrozott hashajtó labdacok

Ezen labdacok, menten mindennemű ásványi s vegyi anyagoktól, tisztán növényi részek pora s kivonatából készitők s teljesen ártalmatlanok. — A „Szent István“ labdacok *csikarás nélküli*, biztos hatású hashajtó szert képeznek s a kényelmes bevehetés czéljából rózsaszínű czukorkéreggel vannak bevonva. Kiváló gyógyhatással bírnak étvágytalanság, székrekedés, aranyér, alhasi fájdalom s puffadás, felbőfögés, elromlott gyomortól eredő fejfájás, életundor, keserű szájjal s általában mindennemű gyomorbanjál vagy ettől eredő betegségeknel.

A „Szent István“ labdacok éveken át romlatlanul eláll s miután czukrozva van, könnyen bevehető. Legnagyobb előnye más hashajtó szerek között, hogy *nem csinál gyomorcsikarást*, 5—6 óra mulva áll be hatása.

Olcóságá pedig, jóságá mellett vetekedik bármely más hasonló készitménynyel.

Egy doboz „Szent-István“ hashajtó labdacok ára 15 kr.

A labdacok palack alakú fadóbozokban kerülnek forgalomba és a készitő pecsétjével vannak lezárva.

Készitő hely s főraktár:

MIHALOVITS I. gyógyszerháza
a „Kigyó“hoz
Debreczen, Főter, a városházzal szemben.
Budapestben **Török József** gyógyszerháza.
S.-A.-Ujhelyben:
Vidder Gyula gyógyszerháza.

1174/1899. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a vb. Pollák Salamon csódtömegéhez tartozó a csódléltár 1—906. és 971—972. tételek alatt összeirt és 2115 firt 27 kr-ra becsült ingóságokra a kassai kir. törvényszék mint csódbíróház 1899. évi V. 6274/p. sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak Kassán, vagyombukott fő-utca 11. sz. a. üzletében leendő megtartása határidőül **1899. évi október hó 2-ik és következő napokon** délelőtti 8 órája kitűzetik, amikor a leltározott üzleti berendezés, férfi, divatárúk, kalapok, ingek és cipők a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Kassán, 1899. évi szept. 15-én.

Beödök Zsigmond,
kir. bírósági végrehajtó.

STANDARD

életbiztosító-társaság
Edinburghban (Angolhon.)
Alapított 1825-ben.

Magyarországi fiók: Budapest, V., Fürdő-utca 4.

Évi bevétel	Korona	28 000,000
Kintalt nyereséyrészek	"	150 000,000
Vagyon	"	222 000,000
Halálesetek folytán kifizetve	"	460 000,000

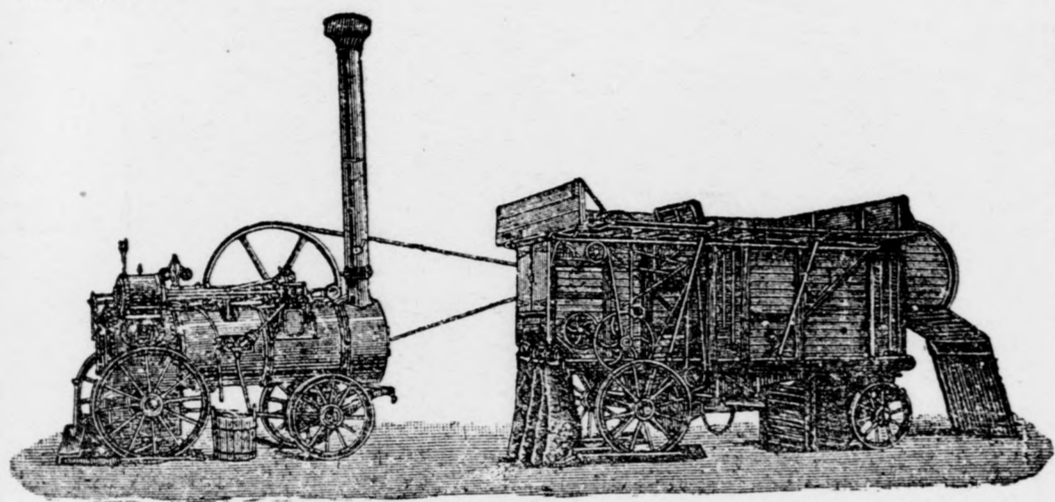
A STANDARD kötvényeinek nevezetesebb előnyei:
Kétségtelen biztosság. — Alacsony díjak. — Szabad világkötvények. — Köt-
vények érvényben tartása díjzárások elmulasztásánál. — Tökésítés és előre
megállapított visszaválási érték. — Megtámadhatatlanság. — Feltétlen fizetés
öngyilkosság esetében egy évi fennállás után. — Szabad háboru biztosítás
nepfelkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.
Főügynök S.-A.-Ujhelyben: **LÁSZLÓ BÉLA.**

Van szerencsénk a t. gazdaközönség szives tudomá-
sására adni, hogy S.-A.-Ujhelyben, a Wekerle-téren
(Kellner-féle házban)

mezőgazdasági gépraktárt

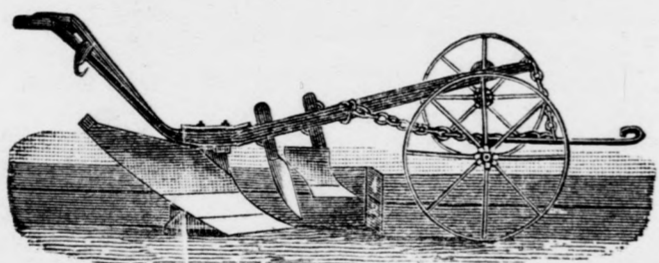
nyitottunk és főtörekvésünk lesz a t. gazdaközönség
érdekeit szemelőtt tartva igényeiket minden tekintetben
kielégíteni.

Kérjük a t. gazdaközönség támogatását és bizalmát

HALÁSZ és PFEIFER

Dröszler Károly es. és [kir. szab. mezőgazdasági] gépgyár, vas-
és érezőtöde, felsőmagyarországi vezérügynöksége.

Szállítunk: mindennemű mezőgazdasági gépeket u. m. ekéket,
boronákat, a legjobb vetőgépeket, szecska- és répvágókat, bor-
preseket, darálókat, kézi- és járgányos esőplókat, tisztító rostá-
kat, gőzeséplő készleteket, benzín- és petrolium motorokat a
legjobb kivitelben, jutányos áron és kedvező fizetési feltételek
mellett.

A vezérügynökség központi irodája és főraktára:
Budapest, V., Váci-körút 76. sz.

Hirdetmény.

Az özv. Gróf Forgách Sándorné ömeltósága pethő-
szinyei gazdasága haszonbérbe adatván, ez okból az
összes gazdasági felszerelés és pedig országosan törzs-
könyvezett, tisztavérű siementhali, allgauti és angelni
tenyészállatok, ökrök, lovak, tejeskannák, tejeskocsi,
takarmánykészítő gépek, földművelési eszközök, ekék,
boronák, vetőgépek, arató- és kaszálógépek, szekerek stb.
folyó 1899. évi október hó 1-ső, 2-ik és 3-ik napjain Pethő-
Szinyén mindenkor reggel 9 órakor megtartandó nyilvános
önkéntes árverés útján fognak eladatni, mely árverésre
az érdeklődők ezennel meghívattak.

Közelebbi értesítést nyujt s kívánatra a m. kir.
államvasutak regete-ruszkai állomásra kocsikról gondos-
kodik

Bidló Ignác,

urad. felügyelő

Pethő-Szinye, Abauj-Tornageye u. p. Bőd.

Bor-eladás. 1889. évi asszu és
szamorodni, saját ter-
mésű bort üvegenként iseladok. **Dókus Mihály,**
S.-A.-Ujhely.

Csak fiatal embereket

érdekel tudni, hogy a

Párisi Dr. Boiton-féle

Injectio Oriental

már néhány nap alatt elmulasztja még a
legrégibb és legelhanyagoltabb kifolyást is.
Felesleges tehát Santal vagy Copaivát hasz-
nálni, mely csak a gyomrot rontja, de a bajt
nem gyógyítja.

Kapható egyedül

Zoltán Béla

gyógyszertárában

Budapest, V., Nagykorona-utca 23.

Ára üvegenként 1 frt. 1.20 kr. előleges beküldésével franco.

Vegytiszta, természetes

FOLYÉKONY
Szénsav CO₂

Dr. Raydt szénsavipar részv.-társ-
saság gyártmánya. Gyártelepek:
Eyach, Stuttgart, Berlin,
München, Zürich, Bécs.

Könnnyű 10 és 20 kgmos acél tartályokban. Vezér-
képviseléség és állandó nagy raktár Magyarországon
és keleti tartományok részére:

Darvas József

Budapest, Gyár-utca 31.

Telefon II-80.

Telefon II-80.

Viszonteladók egyes megyékre kerestetnek.

Tk. 7971/899. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-ajhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság
közölni teszi, hogyja m. kir. államkincstár végrehajtónak
Kató Erzsébet és Tóth Jánosné szül. Kató Julianna végre-
hajtást szenvedő elleni 44 frt 05 kr. tőkekövetelés és járuléka
iránti végrehajtási ügyében a s.-ajhelyi kir. törvényszék (a
s.-aj. ujhelyi kir. járásbíró) területén lévő Ladmócz község-
ben fekvő a ladmóczy 130. számú tjkvben foglalt I. 232. hr.
sz. belhelynek 110. sz. háznak Kató Erzsébet és Kató Julianna
tulajdonul írott földhasznvételi és felülepítményi tulajdoni
jokokra az árverést 400 frtban ezennel megállapított kikiáltási
árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan
1899. évi október hó 2-ik napján délelőtt 10 órakor
Ladmócz községi bíró házában megtartandó nyilvános árverés-
sen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsará-
nak 10%-át, vagyis 120 forintot készpénzben vagy az 1881.
évi III. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az
1881-ik évi nov. hó 1-én 333. szám alatt kelt igazságügyminis-
teri rendelet 8-ik szakaszában kijelölt óvadékképes értékpá-
pirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. III. t. cz.
170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges
elhelyezéséről kiállított szabályszerűelismvényt átszolgáltatni.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, a kir. törvényszék mint telek-
könyvi hatóságnál 1899. évi július hó 25. napján.

Wieland,

kir. törvényszéki bíró.

Tk. 3574/899. sz.

Árverési hirdetmény.

A kir.-helmecezi kir. telekkönyvi hatóság részéről köz-
hírré tétetik, miszerint a felsőmagyarországi népgazdasági
kölcsonös h tel és takarékegyet mint szövözetet végrehajta-
tónak Pataki János és társai végrehajtást szenvedők elleni
árverési ügyében Zinner Mór mint a bodrogközi takarékpénz-
tár igazgatója, kir.-helmecezi lakos utóajánlata folytán a Kir.-
Helmecezi város határában fekvő a kir.-helmecezi 65. sz. tjkvben
498, 622-627/a, (1288-1289), 1417. hr. sz. alatt foglalt és
Pataki János ki-korú Tokaji Boldizsár, Eszther nevén álló
ingatlanok 666 frt kikiáltási árral, de az utóajánlati összegnél
vagyis 150 frtnál alább nem; és a kir.-helmecezi 66. sz. tjkv-
ben 499, 622-627/a, 1286-1287, 1418, 1607, 1767. hr. sz.
alatt foglalt és Pataki János kiskorú Tokaji Boldizsár, Eszther
nevén álló ingatlanok 333 frt 50 kr. kikiáltási árral, de az
utóajánlati összegnél vagyis 100 forintnál alább nem, a 10%
bánatpénz vagy másfelannyi értékű óvadékképes értékpapírok
előleges letétele s három részletben az árverés napjától számi-
tandó 30, 60, 90 napok alatt 6% kamatokkal fizetés kötele-
zettségével 1899. évi október hó 4-ik napjának
delelőtti 10 órakor Kir.-Helmecezi város házában megtar-
tandó nyilvános árverésen elfognak adatni.

Az árverési feltételek a hivatalos órákban ezen kir.
járásbírósnak mint telekkönyvi hatóságnál és Kir.-Helmecezi
város közházánál megtekinthetők.

Kelt Király-Helmecezen, a kir. járásbírósnak, mint telek-
könyvi hatóságnál 1899. évi augusztus hó 14. napján.

Előadó helyett:

Emödy kir. aljbíró,

Alapítva
1866.

Alapítva
1866.

Minden rendszerü

Gőzkazánokat,

Szesz- és viz-tartályokat,

Henze-féle főzőket,

Czefre-előkeverő-kádakat,

továbbá mindennemü

gőzkazán- és gőzmozgony-javításokat
s egyéb kazánmunkákat

legsolidabb kivitelben s jutányos áron szállit és eszközöl

Fleischer és Társa

gépgyára és vasöntödéje

KASSÁN.

Keil-lakk

(Glasur)

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára, 1 nagy palaczk ára 1 frt
35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Padló-fényesítő

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-
szer kemény padló számára. 1 kö-
csög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képekreték stb. bearanyozására.
1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére.
1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók

BEHYNA TESTVÉREKNÉL, S.-A.-UJHELY.

Első zemplén-megyei honi butor-csarnok
S.-a.-Ujhelyben.

Értesítés.

Van szerencsém a helybeli és vidéki n. é. közön-
ség becses tudomására hozni, hogy a „Vörös ökör“
emeletén lévő 5 teremben a legkényesebb izlésnek is
teljesen megfelelőleg jól berendezett

BUTORRAKTÁRAMAT

a n. é. közönség kényelmére ezzel kapcsolatosan ugyanott
a földszinten egy **nagyszabású butorraktárral**
magnagyobbitottam.

Kik eddig nálam bevásárolni szivesek voltak, meg-
győződhetek azon állításom igazságáról, hogy raktárom-
ban csakis jó és szolid minőségű és bármint kivánalom-
nak megfelelő izlésteljes áruim vannak, miért is kérem
e kedvező alkalmat megragadni és ígérem, hogy a n.
é. közönség bizalmát mint eddig úgy ezután is igye-
kezni fogok kiérdemelhetni.

Kiváló tisztelettel

WILHELM HENRIK.

WIDDER GYULA

GYÓGYSZERTÁRA A „MAGYAR KORONÁHOZ“
S.-A.-Ujhely, (Dr. Hornyai-féle házban).

Raktára az összes bel- és külföldi különlegességeknek,
legfinomabb angol s francia illatszerek, hölgyporok, szappanok-
nak. Sebészeti eszközök, kötszerek, gyógyborok, gyógyczukorkák

Valódi lilium arczkenőcs és szappan

szeplő, májfolt, mitesser s az arczbőr egyéb betegségei ellen
kitünő sikerrel használható.

Az arczkenőcs ára 70 fillér, 1 kor., 1 kor. 40 fillér és 2 kor.
1 darab szappan ára 1 kor. 20 fillér.

Valódi tokajival készített s igen kellemes édes ízű

china vas bor

orvosi ajánlatra, vérszegénység, sápkór s a gyermekek gyenge-
sége ellen használandó, nagy üveg ára 7 kor. 20 fillér, kis
üveg 4 korona.

Vidéki megrendelések postafordultával eszközöltetnek.
Csomagolás díjtalan.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút
63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig,
szalmakaszalozók,
továbbá járgány-cséplőgépek, íőhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és
aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill“

legjobb sorvetőgépek,
szeoskavágók, répavágók,
kukorica-morzsolók,
darálók, őrlő-malmok,
egyetemes acél-ekék,

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kivá-
natra ingyen és bérmentve
küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb
locomobil- és cséplőgép-gyára.

Szenvedő fiatal férfiak

ha meg akarnak szabadulni győtrő bajuktól és kellemetlen
betegségüket alaposan meg akarják gyógyítani használjanak
kizárólagosan

SANTAL EGGER-t

mely rövid használat után meglepő sikert biztosít, mindkét
nemnél a régi csőfolyást megszünteti. 1 üveg ára 1 frt 50
kr., bérmentve 1 frt 70 kr., 3 üveg (egy kurára elegendő)
4 frt 50 kr. bérmentve.

ÓVÁS! Tudományosan elismert tény, hogy a
Santal hatása ezen betegségeknél meg-
becsülhetetlen. Óvakodjunk tehát a drágább
de értéktelen idegen hangzású készitmé-
nyektől.

Fő- és szétküldési raktár:

Gyógyszertár a „Nádorhoz“, Budapest, VI. kerület,
Váci-körút 17 szám.